

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Історія

Втрати від Голодомору 1932—1933 років набагато більші, ніж вважають українські демографи

▶ СТОР. 8

Постаті

Світло сонячного таланту

▶ СТОР. 10

Ситуація

Кияни потрапили до комунального лабіринту, з якого найближчим часом не виберуться

▶ СТОР. 9

№ 17 (6522) СУБОТА, 28 СІЧНЯ 2017 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

Завтра — День пам'яті Героїв Крут

Звернення Голови Верховної Ради

Дорогі українці!

Уже століття майже безперервно триває війна із споконвічним ворогом України — Росією. Після проголошення незалежності України 22 січня 1918 року більшовики почали агресію проти молодої української держави. Але ворог як століття тому, так і сьогодні не врахував головного — духу наших воїнів. Крути та Бахмач — дві маленькі залізничні станції — стали вічними символами незламності всіх захисників України.

Державність тоді, у 1918-му, як і у 2014-му, рятували добровольці. Так у Києві кілька сотень українських хлопців-студентів, не вагаючись, зголосилися стати до лав української армії на захист країни. Вони ще не мали військового досвіду, проте, сповнені віри, пішли у бій із шеститисячною вишколеною армією загарбників.

З дитинства я захоплююся силою духу цих юнаків. Вони не боялись смерті. Перед очима ворога в останні хвилини свого життя заспівали український Гімн — «Ще не вмерла Україна» — як символ незламності нашої нації.

Своєю мужністю герої Армії УНР підняли на боротьбу наступні покоління, зокрема і сучасних українських воїнів, які в зоні АТО стоять сьогодні на смерть за українську державність, по всьому фронту зупиняючи російського окупанта.

Пам'ятаймо і згадуймо в цей день не тільки Героїв Крут та Бахмача, а й усіх воїнів, що віддали своє життя за Україну! Нехай їхній приклад надихає нас на невтомну спільну боротьбу проти ворога за вільне та гідне життя нашого народу у своїй незалежній державі!

Андрій ПАРУБІЙ.

Жар і холод січня 1918-го

Колаж створено на основі інформативного матеріалу з сайту http://kruty.org.ua

У Крутах завжди холодно. Може, тому, що ми приїздимо сюди щороку 29 січня, а в цей час, навіть коли температура нульова, на полі, оточеному далекими лісосмугами та відкраяному ниткою залізниці, завжди холодно. А можливо, цей холод ще й від того вічного холоду, в який лягли тут молоді гарячі тіла захисників Української Народної Республіки...

▶ СТОР. 4—5

Ідентифіковані учасники бою під Крутами: перший ряд (зліва направо) **командувач українськими силами Аверкій Гончаренко, сотник Яків Рябокінь-Рогоза-Рогозанів, Ігор Лоський, сотник Модест Семирозум, сотник Федір Тимченко, підполковник Микола Янів; другий ряд** (зліва направо) **Микола Ганкевич (загинув), Іван Сорокевич (загинув), Володимир Шульгин (загинув), Микола Корпан (загинув), Осип Твердовський, Григорій Пипський (загинув), Іван Шарий, хорунжий Сергій Євтимович.**

ПОДІЇ

Скоординували дії у рамках головування Мальти в Раді ЄС

Президент України Петро Порошенко та Прем'єр-міністр Мальти Джозеф Мускат у телефонній розмові скоординували підходи до зміцнення відносин Києва та Брюсселя під час головування Мальти в першій половині 2017 року в Раді ЄС. Як **інформує прес-служба глави нашої держави,** співрозмовники висловили впевненість, що Україна й надалі залишатиметься серед ключових пріоритетів Євросоюзу. Також вони обговорили питання завершення стороною ЄС усіх процедур для запровадження безвізового режиму для наших громадян та наголосили на важливості якнайшвидшого набуття чинності Угодою про асоціацію між Україною і Європейським Союзом. Серед інших тем розмови П. Порошенка та Дж. Муската була активізація економічної співпраці, зокрема в галузях сільського господарства та транспорту.

Інфляція буде вища, ніж очікували

Національний банк України переглянув прогноз інфляції на 2017 рік. Раніше передбачалося, що вона становитиме 8%, тепер очікують — 9,1%.

«Насамперед — через підвищення мінімальної заробітної плати до 3200 грн. з початку року. Це рішення уряду відобразиться на рівні інфляції як безпосередньо через збільшення споживчого попиту населення, переважно на продовольчі товари, і собівартості продукції, так і опосередковано через інфляційні очікування українців», — пояснили в Нацбанку. Крім того, передбачається, що в річному вимірі інфляція залишатиметься високою упродовж перших трьох кварталів «через дії ефекту статистичної бази». «Вона повернеться до однознакового рівня лише в IV кварталі 2017 року», — прогнозують в НБУ.

Також учора стало відомо, що ще одну комерційну фінустанову — ПАТ «Фортуна-банк» — оголошено неплатоспроможною.

Українські «білі» хакери обійшли 12 тисяч команд у світовому рейтингу *(Укрінформ)*

КОРОТКО

■ У Верхньодніпровському районі Дніпропетровської області пройшла благодійна акція «Підтримай захисника України», в якій взяли участь учні та педагоги шкіл, фермери і пересічні мешканці району, **рапортує наш власкор Олена ЧЕРНЯВСЬКА.**

■ Для учасників АТО зведуть будинок — рішення ухвалила хмельницька міська влада. Цьогоріч буде виділено і освоєно майже 7 млн. грн., **дізналася наш власкор Ірина КОЗАК.**

■ У селищі Крутий Берег, що входить у межі Полтави, врочисто відкрили оновлену амбулаторію сімейної медицини. Тут живуть майже три тисячі осіб, серед яких 448 дітей, **передає наш власкор Василь НЕЙЖМАК.**

Особливості п'ятої сесії та перспективи роботи у 2017 році

Про це йшлося під час круглого столу, проведеного під егідою програми координації технічної допомоги українському парламенту «USAID/РАДА».

У заході взяли участь народні депутати Антон Геращенко, Павло Пинзеник і Мустафа Найєм, представники громадських організацій, дипломатичного корпусу, колишні народні депутати.

Підбиваючи підсумки роботи, директор програми «USAID/РАДА» Ігор Когут повідомив, що порядком денним п'ятої сесії передбачалося підготувати та внести на розгляд Верховної Ради 2122 питання. Ще 26 законопроектів включено додатково. За 36 днів пленарної роботи відбулося 54 ранкові та вечірні засідання, обговорено з прийняттям відповідних рішень 444 питання, проведено сім парламентських слухань.

Народний депутат Антон Геращенко висловив переконання, що головним здобутком минулої сесії було вчасне ухвалення Закону «Про Державний бюджет України на 2017 рік», а проблемою парламенту є те, що чимало парламентаріїв не володіють достатніми знаннями щодо законів України та Регламенту Верховної Ради. За його словами, якість роботи Верховної Ради зміниться тоді, коли суспільство обиратиме фахових політиків. На думку А. Геращенка, на наступній сесії необхідно обрати Рахункову палату, оновити склад Центральної виборчої комісії, до якої мають увійти люди відповідальні, з чистою репутацією, та скасувати «закон Савченко». «Таких законів не існує в жодній цивілізованій країні. За цим законом звільнено чимало рецидивістів, які знову скоїли тяжкі злочини», — сказав він. Та найголовнішим завданням наступної сесії, за його словами, буде подолання російської пропаганди в Україні.

«Головним позитивним підсумком минулої сесії є те, що Верховна Рада змогла ухвалити Державний бюджет на 2017 рік», — наголосив перший заступник голови Регламентного комітету Павло Пинзеник. «Незважаючи ні на що, попри дискусії щодо більшості питань, парламент довів факт існування коаліції», — сказав він. А от найбільшим розчаруванням п'ятої сесії П. Пинзеник назвав виражений тренд популізму. «Одна з головних проблем — невиконання Регламенту парламентаріями. Існує нагальна потреба в підвищенні політичної культури народних обранців. Роботу Верховної Ради перетворено на конвеєр. Я вважаю, що немає сенсу всі законопроекти розглядати за скороченою процедурою, треба думати не про кількість, а про якість ухвалених підзаконних актів», — зазначив він.

«На виконання головних завдань сесії, окрім Закону «Про Державний бюджет України на 2017 рік», також ухвалено законодавчі акти, спрямовані на забезпечення його збалансованості, прийнято Закон «Про Вищу раду правосуддя», низку тематично спрямованих законопроектів з питань національної безпеки та оборони, аграрної політики, транспорту та дорожнього будівництва, паливно-енергетичного комплексу», — наголосив П. Пинзеник.

За словами народного депутата Мустафи Найєма, негативним явищем є те, що досі належним чином не врегульовано питання роботи в комітетах. «На сьогодні 26 парламентаріїв не працюють в жодному з комітетів», — зазначив він.

Також парламентарій висловив думку, що НАБУ має бути більш самостійним та незалежним від СБУ. «Триває конкурс на посаду очільника Національної поліції України. Такий конкурс має бути прозорим, без політичних домовленостей», — наголосив народний депутат. Стосовно наступної сесії, то, на думку М. Найєма, головною темою буде Донбас. «Ми не маємо свідомого розуміння щодо того, що нам робити з цією територією. Жодне міністерство до цього часу не переймалося цією проблемою. Розроблено законопроект №3594 щодо реінтеграції окупованих територій. Це тема дуже чутлива, адже інтегрувати території треба будь-якими способами, а людей — обережно, адже законами ми не можемо змінити мізки», — сказав він.

За повідомленням Інформаційного управління апарату Верховної Ради.

ФОТОФАКТ

Народні депутати України Тетяна Чорновол, Вадим Кривенко, Іван Вінник (справа наліво) разом с директором ДП «Житомирський бронетанковий завод» Олексієм Бабичем (крайній ліворуч) під час відвідування заводу в смт Новогуйвинське Житомирської області.

Фото Володимира ТАРАСОВА (Укрінформ).

Партіям хочуть заборонити витрачати державні кошти на рекламу

Народні депутати разом з експертами Комітету виборців України розробили зміни до закону про державне фінансування партій. Про це під час прес-конференції заявив народний депутат від фракції «Блоку Петра Порошенка» Вадим Денисенко.

За його словами, законопроект передбачає цільове використання коштів, що допоможе насамперед розвивати партійні структури. Відповідно до проекту закону, політична сила зможе витрачати державні гроші, зокрема, на організацію та проведення зустрічей членів партії, депутатів місцевих рад, народних обранців з виборцями; створення і функціонування громадських приймалень партії; проведення мітингів, пікетувань та інших масових заходів; організацію та проведення конференцій, нарад, круглих столів; створення та функціонування партійних шкіл; створення та діяльність при партії науково-експертних, дослідницьких центрів; виготовлення та розповсюдження друкованих матеріалів; волонтерську допомогу військовим у зоні АТО та родинам учасників бойових дій.

В. Денисенко зауважив, що законопроект забороняє витрачати державні кошти на оплату праці, виплату премій, надбавок, доплат найманим працівникам партійних організацій; оплату за розміщення політичної реклами партії на телебаченні, радіо, в мережі Інтернет, на носіях зовнішньої реклами та транспорті.

Крім того, розповів парламентарій, народні обранці разом з Комітетом виборців України розпочали роботу над написанням закону про запобігання хакерським атакам під час виборчої кампанії. Плануємо залучити максимальну кількість експертів з виборчого права, інтернет-технологій, а також міжнародників.

«Якщо не приймемо відповідного законодавства і не захистимося від кібератак з боку Росії, то фальсифікація, підкуп громадян на майбутніх виборах будуть дрібницями», — наголосив В. Денисенко та додав: без цього закону проводити перегони — це злочин.

Генеральний директор ВГО «Комітет виборців України» Олексій Кошель зазначив: «Політичні сили формально чинний закон не порушують, а реально підміняється його суть. На жаль, цей закон не досконалий. У ньому йдеться про витрачання коштів на статутну діяльність партій. І якщо в законодавстві чітко не прописати, на які цілі можна спрямовувати кошти, політичні сили витрачатимуть їх на легальний підкуп виборців».

На сьогодні, повідомив він, партії мають шість тисяч місцевих осередків, з них лише 13% — мають відкриті рахунки. Всі інші структури ведуть нелегальну господарську діяльність. «Тож запропонований законопроект має стимулювати розвивати місцеві осередки. Тоді побачимо реальні потужні політичні сили, зв'язок з громадянами, зможемо перейти до стовідсоткової пропорційної виборчої системи», — сказав гендиректор КВУ.

Сергій МЕЛЬНИК.

Як забезпечити військовослужбовців житлом

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

У Комітеті з питань національної безпеки і оборони відбулася робоча нарада з приводу врегулювання питання забезпечення житлом військовослужбовців. Під час обговорення розглядалась можливість фінансування будівництва помешкань для військовослужбовців Міністерства оборони. Йшлося, зокрема, про житло в містах Житомир та Бердичів на умовах іпотечного кредитування або фінансового лізингу за рахунок запозичень Державної іпотечної установи.

Учасники наради розглянули проектну пропозицію Державної іпотечної установи, якою пропонується надати житло військовослужбовцям, які проходять військову службу за контрактом, на пільгових умовах кредитування та фінансового лізингу. Так, дах над головою пропонують отримати з розстроченою платежів строком на десять років під п'ять відсотків річних в національній валюті з можливістю зменшення щомісячних платежів на суму компенсації за піднайом (оренду) житла.

Будівництво такого соціального житла пропонують здійснювати на землях Міністерства оборони на замовлення Державної іпотечної установи.

Інформаційне управління апарату Верховної Ради України.

Додатковий ресурс і самостійність стимулюють до об'єднання

САМОВРЯДУВАННЯ

Представники Івано-Франківського регіонального відділення Асоціації міст України ініціювали засідання регіональної платформи «Проблемні питання бюджетного забезпечення громад та проекти законів для зміцнення місцевого самоврядування, які потребують першочергового схвалення». На захід прибули міські, селищні та сільські голови, керівники ОТГ Прикарпаття. Долучились до дискусії народний депутат, секретар Комітету Верховної Ради з питань бюджету Володимир Шкварилюк, експерти та представники влади. Йшлося про децентралізацію, утворення місцевих об'єднаних громад, зокрема про те, які переваги отримують останні завдяки реформі.

За словами народного депутата, не таємниця, що найбільше від новацій очікують насамперед додаткових фінансових ресурсів. І це є важливим стимулом, який підштовхує громади до об'єднання. Адже, окрім державних коштів, які надходять у вигляді субвенцій, ОТГ у своєму сьогоднішньому статусі мають і нові джерела надходжень до місцевих бюджетів. Не менш важливим аргументом, на думку парламентарія, є і «значно більша самостійність органів місцевого самоврядування в ухваленні рішень і можливість розв'язувати проблеми своїх громад, спираючись на власні ресурси».

Зауважили під час зібрання й те, що міста обласного значення також отримали суттєвий фінансовий ресурс у результаті децентралізації фінансів. Але, як наголосив Володимир Шкварилюк, важливо, щоб вони правильно його використовували, не розмінюючись на дрібниці, а інвестували у великі інфраструктурні проекти. Водночас, виконавчий директор Івано-Франківського регіонального відділення Асоціації міст України Юрій Стефанчук розповів, що питання розвитку місцевого самоврядування є пріоритетним у діяльності АМУ. Він нагадав, що за минулий рік експертами Асоціації напрацьовано 61 проект нормативно-правових актів, спрямованих на вирішення проблем місцевого самоврядування. У результаті прийнято п'ять законів та сім урядових актів. За підсумками обговорених питань, представники Івано-Франківського РВ АМУ передадуть напрацьовані пропозиції народному депутатові-земляку задля вирішення їх на законодавчому рівні.

Народний депутат України Володимир Шкварилюк та заступник голови ОДА Ярослав Паранюк.

Галина БРУХАЛЬ.

Фото Миколи МАЦЮКА.

Івано-Франківська область.

Ставка на атомну енергетику

Під час робочого візиту на Хмельниччину Прем'єр-міністр Володимир Гройсман провів планову зустріч із керівництвом АЕС, на якій укотре обговорили перспективи роботи й розбудови станції.

Як повідомив очільник уряду, Кабмін не відкидає можливості добудови третього та четвертого блоків станції та має намір і далі розвивати атомну енергетику. Особливої актуальності це питання набуває у зв'язку з певними планами продавати електроенергію за кордон. За словами В. Гройсмана, до 2020 року в Україні планують не тільки повністю відмовитися від імпортного газу, а й стати його експортером.

Прем'єр-міністр на власні очі зміг побачити, як атомники ліквідовують наслідки надзвичайної ситуації на ХАЕС. Сталося це на тренажері щита управління енергоблока Хмельницької атомної станції. На тренувальному обладнанні, яке для українців встановили американські колеги, працівники станції показали, як оперативно вони можуть упоратися з неполадками.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

ФОТОФАКТ

У Києві на Хрещатику відкрили меморіальну дошку Василю Макуху. 5 листопада 1968 року він здійснив акт самоспалення на знак протесту проти тоталітарного комуністичного режиму, окупації України та Чехословаччини.

На знімку: ***Надзвичайний і Повноважний Посол Чехії в Україні Радек Матула*** (ліворуч) ***та син Василя Макуха Володимир під час урочистого відкриття пам'ятного знаку.***

Фото Сергія **КОВАЛЬЧУКА.**

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Народний депутат України Володимир Арешонков стосовно новацій у харчуванні дітей–чорнобильців

Стосовно організації безплатного харчування постраждалих дітей, передбаченого п. 11 ст. 30 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» та Законом України «Про публічні закупівлі», що набув чинності в серпні минулого року, до народного депутата надходять звернення із проханнями про допомогу у вирішенні низки пов'язаних із цим проблем. У цьому контексті варто поінформувати, що є два варіанти реалізації цієї пільги: компенсація батькам за відсутності гарячого харчування (приблизно 30—33 гривні за день) та надання послуг підприємствами-харчувальниками. Щодо останніх, то вони визначаються внаслідок електронних торгів.

За словами Володимира Арешонкова, батьки переважно проти компенсації і хочуть, щоб діти отримували гаряче харчування. Через суб'єктивні чинники забезпечити його вчасно і якісно не завжди виходить. Районні держадміністрації, яким делеговано повноваження з організації харчування, скаржаться на чинний закон, мовляв, тендерна процедура складна і тривала, учасниками процедури закупівлі послуг часто є недобросовісні харчувальники, які штучно занижують ціни, затягують підписання договорів, подають скарги до Антимонопольного комітету, наймають субпідрядників, унаслідок чого кошти на «діто-день» залишається мізер. Народний обранець радить не кивати на закон, адже ним максимально врегульовано всі питання.

— Те, з чим до мене звертаються, — вплив суб'єктивного чинника: хтось щось недочитав у законі, невчасно підготував документи, не має досвіду роботи з електронною системою... Наявний і факт саботажу з боку «традиційних» харчувальників, як правило з іншого регіону, які не бажають віддавати ринок. Заборонити їм брати участь у торгах — незаконно, щодо Антимонопольного комітету — закон зобов'язує його реагувати на скарги, але за вчасного звернення та аргументації щодо соціальної важливості проблеми такої реакції може й не бути і аукціон буде проведено, — зазначає депутат.

Вікторія Гаврилович, заступник начальника Управління адміністративного забезпечення Мінсоцполітики України, інформує, що міністерство відкрите для комунікацій із райдержадміністраціями та провело декілька семінарів про роз'яснення статей чинного Закону «Про публічні закупівлі». Чиновниця стверджує, що прогалин у законодавстві щодо організації харчування дітей немає. Більше того, новий закон максимально простий і забезпечує прозорість процесу. Якщо за попереднім законом процедура була тривала і відбувалося так, що діти починали харчувати наприкінці травня, бо на місцях чекали розрахунків — паспорту бюджетної програми, який затверджує Мінфін, то нинішній закон дає змогу без паспорта за так званою очікуваною вартістю ще в листопаді розпочати процедуру закупівель та буквально за місяць вийти на підписання договорів. «Тривалість процедури скорочено: 15 днів на подачу пропозицій, 5—7 днів на їх розгляд, 10 днів на укладання договорів в ідеалі. Можуть виникати певні перешкоди, але в робочому порядку та ще й за підтримки такого народного депутата, яким є Володимир Юрійович, котрий, мабуть найбільше з усіх уболіває за соціальний захист чорнобильців, усі проблеми можна розв'язати», — констатує Вікторія Анатоліївна.

Підготувала **Алла ЯКОВЕНКО.**

САМОВРЯДУВАННЯ

Незадоволення владою зростає

У Херсоні дедалі більше незадоволених як умовами життя в місті, так і невмінням чи небажанням місцевої влади це життя бодай трохи налагодити.

За даними анкетування, організованого фахівцями соціологічної лабораторії Комітету виборців України, протягом року тут з 13,9 до 17,7 відсотка зросла кількість невдоволених корумпованістю чиновників. Стільки ж респондентів обурюються з приводу поганої якості медичного обслуговування, і ще 13,7 відсотка нарікають на черги та складнощі під час отримання різноманітних довідок та оформлення субсидій.

Розбиті дороги, високий рівень злочинності та безробіття — все це спонукало шістьох із кожних десяти городян назвати умови життя в рідному місті незадовільними або відверто поганими. Понад 40 відсотків респондентів вважають, що муніципальна влада в багатьох випадках під час прийняття важливих для громади рішень не бере до уваги думку членів громади. А 36,1 відсотка херсонців переконані: їхню позицію взагалі ніколи не враховують. Тож і не дивно, що роботу чинного міського голови Володимира Миколаєнка 21,5 відсотка учасників опитування назвали незадовільною, а 14,7 відсотка — просто поганою. За п'ятибальною шкалою городяни оцінили його роботу на 2,8 бала. Утім, ще гіршим виявився рейтинг голови Херсонської облдержадміністрації Андрія Гордеєва. Він за тим самим опитуванням соціологічної лабораторії Комітету виборців України набрав 2,6 бала.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

Херсон.

У сільрадах буде можливо отримати нотаріальну послугу

У сільрадах Сумщини створюють підрозділи, які виконуватимуть нотаріальні дії.

За словами начальника головного територіального управління юстиції області Ірини Свистун, в Україні відповідне стажування вже проходять 18 працівників органів місцевого самоврядування на селі, і 13 із них — саме представники Сумщини. Посадовець закликала керівників територіальних громад, щоб вони потурбувалися про своїх земляків та надали їм можливість не їхати до міст, а отримувати нотаріальні послуги вдома. Це можуть бути питання успадкування майна, посвідчення підписів і копій документів, надання дублікатів деяких документів та інше.

Володимир ЧЕРНОВ.

Сумська область.

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ

На умовах співфінансування відремонтують дороги

Саме децентралізація посприяє розвитку інфраструктури Тернопільщини. Так, цього річ на умовах співфінансування заплановано відремонтувати дороги до двох об'єднаних територіальних громад краю.

Нинішнього року працівники Служби автомобільних доріг у Тернопільській області запланували провести ремонт автошляхів у межах Байківецької та Великогаївської громад на умовах співфінансування.

Завдяки рішенню депутатів, відремонтують частину доріг Тернопіль—Козівка—Хоростків та Ігровиця—Дубівці—Смиківці. На це нинішнього року депутати Байківецької громади передбачають два мільйони гривень, дорожники — три мільйони; Великогаївської громади — чотири мільйони гривень, а дорожники — шість мільйонів.

Служба автомобільних доріг у Тернопільській області звернулася до лідерів громад області із закликом стати партнерами такого співфінансування. Для цього з бюджету громади необхідно оплатити 10 або більше відсотків вартості робіт.

Галина МИКОЛИН.

Тернопільська область.

У НОМЕР

22 рази на підтримку демобілізованих

Народні депутати Радикальної партії долучилися до всесвітнього флешмобу «22 Pushup Challenge» на підтримку демобілізованих бійців, які долають посттравматичний синдром. Сергій Рибалка, Денис Силантьєв, Дмитро Лінько та Андрій Лозовий віджалися по 22 рази та передали естафету колегам.

«Цей флешмоб є чудовою нагодою привернути увагу до проблем воїнів АТО і заявити про необхідність підтримки наших хлопців на високому державному рівні. Адже після повернення із зони АТО їм потрібні психологічна реабілітація та забезпечення робочим місцем. Також флешмоб має заохотити нашу молодь до активного способу життя та занять спортом. Нам потрібна здорова нація і тому закликаю всіх долучатися до флешмобу «22 Pushup Challenge», — написав на своїй сторінці у Facebook Сергій Рибалка **(на знімку)**.

ОФІЦІЙНО

Закон України

Про схвалення рішення Президента України про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України у 2017 році для участі у багатонаціональних навчаннях

Верховна Рада України **постановляє**:

1. Рішення Президента України про допуск підрозділів збройних сил інших держав на територію України у 2017 році для участі у багатонаціональному навчанні з підготовки підрозділів збройних сил, українсько-американському навчанні «Сі Бриз-2017» та українсько-американському навчанні «Репід Трайдент-2017» схвалити.
2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України П. ПОРОШЕНКО.

м. Київ,
19 січня 2017 року.
№ 1826-VIII.

СПІВЧУТТЯ

Колектив секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти глибоко сумує з приводу тяжкої втрати — смерті **Барана Лева Миколайовича,** багаторічного працівника секретаріату, який віддав найкращі роки свого життя законодавчому становленню та подальшому розвитку національної системи освіти і науки. Висловлюємо щирі співчуття рідним та близьким покійного. Світла пам'ять про Лева Миколайовича — педагога, організатора освіти, знаного вченого, добру, чуйну і порядну людину — залишиться в наших серцях.

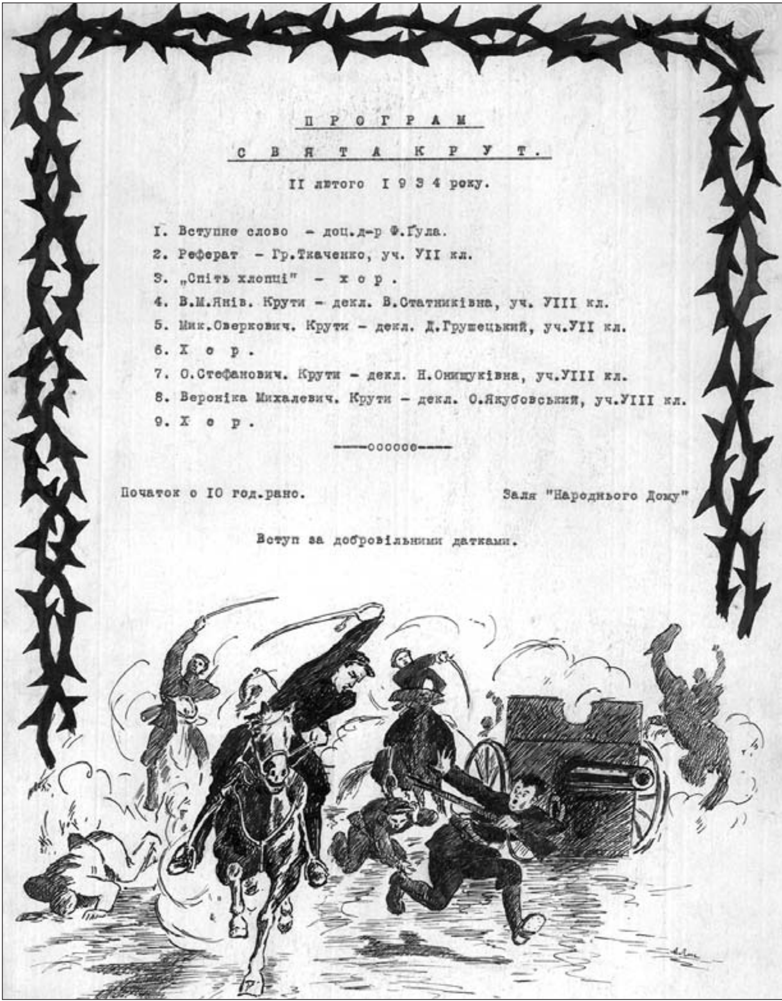
У Луцьку біля монумента жертвам масового розстрілу в'язнів луцького гетто відбулися заходи з нагоди Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту. Представник обласної релігійної громади прогресивного іудаїзму прочитав традиційну молитву (кадиш). Усі, хто приєднався, за єврейською традицією поклали до меморіалу по камінцю, запалили лампадку та віддали шану хвилиною мовчання, *повідомляє Максим Солоненко*

На шану відважних героїв

Та сніг розстав.
Понад байраком
Блакить і сонце знов...
Лише в житах ростуть
не маки —
Цвіте юнацька кров.
А вітер їх довкруг рік-річно
Збирає в пишний жмут,
Плете з квіток легенду вічну
Про чин героїв Крут.

...Ці віршовані рядки українського поета Миколи Вереса присвячені трагічній події 29 (за старим стилем — 16) січня 1918 року. Під час наступу більшовицьких військ на Київ обороняти важливий залізничний вузол на кордоні Української Народної Республіки та більшовицької Росії — станцію Бахмач на Чернігівщині — у грудні 1917 р. було виставлено загін 1-ї Української військової школи ім. Б. Хмельницького. 27 січня 1918 р. до нього надійшло підкріплення з Києва — 1-ша сотня новоствореного Студентського куреня під командуванням сотника-студента Андрія Омельченка, до складу якої увійшли добровольці — студенти Українського народного університету та Київського університету, а також київських українських гімназій. Після відступу українських сил від Бахмача бій розгорнувся 29 січня біля станції Крути. У нерівному протистоянні (більшовицькі чотиритисячні війська істотно переважали і кількісно, і в озброєнні) бойові втрати українських героїв за різними даними становили від 123 до 300 вбитими, пораненими і полоненими. Відступаючи, частина студентської сотні зіткнулася з червоногвардійцями — майже 30 полонених юнаків було вбито.

Учасник бою під Крутами сотник Аверкій Гончаренко пізніше згадував: «По перегляді після бою не було в Студентській сотні мого брата, хоч під час бою ранений він не був, бо не було і в шпитальному вагоні. При докладнім особистім перегляді довідався, що не виявлено і цілої чоти Студентської сотні — до 30 людей, хоч командир сотні все запевняв, що вони ось-ось надійдуть. Вислав я розвідку, затримав ешелон — та все було даремно. Про долю брата і його товаришів довідався вже багато пізніше. Виявилося, що вони, відступаючи, очевидно, для скорочення дороги, пішли на світло на ст. Крути, а там зі сходу надійшли якраз большевики. Після того невдовзі і розігралася ще раз кривава драма... їх не розстрілювали, а кололи багнетами, що я ствердив уже в Києві, при похороні, на свойому братові й на його товаришах».

ПРОГРАМ
СВЯТА КРУТ.
II лютого I934 року.

I. Вступне слово - доц.д-р Ф.Ґула.
2. Реферат - Гр.Ткаченко, уч. VII кл.
3. „Спіть хлопці" - хор.
4. В.М.Янів. Крути - декл. В.Статникі вна, уч. VIII кл.
5. Мик.Оверкович. Крути - декл. Д.Грушецький, уч.VII кл.
6. Хор.
7. О.Стефанович. Крути - декл. Н.Онищуківна, уч.VIII кл.
8. Вероніка Михалевич. Крути - декл. О.Якубовський, уч.VIII кл.
9. Хор.

——оооооо——

Початок о I0 год.рано.
Заля "Народнього Дому"

Вступ за добровільними датками.

Програма заходу, приуроченого пам'яті Героїв Крут (із документів української еміграції, 1934 рік).

19 березня 1918 року, після повернення української влади в Київ, за рішенням Центральної Ради тіла студентів, учасників бою під Крутами, було перевезено до Києва та урочисто поховано на Аскольдовій могилі. А потім — на довгі десятиріччя офіційна історія України «забула» про ці трагічні події. І лише, як свідчать архівні документи, українці за кордоном усіляко намагалися вшанувати пам'ять та донести до світової спільноти подвиг Героїв Крут.

У Центральному державному архіві громадських об'єднань України зберігаються документи, які висвітлюють діяльність українських громад за кордоном, спрямовану на вшанування пам'яті Героїв Крут — проведення жалобних заходів, видання спогадів учасників подій національно-визвольних змагань в Україні 1917—1919 років, публікація статей тощо. Пропонуємо читачам ознайомитися зі змістом промов голови Української Центральної Ради Михайла Грушевського і української письменниці та громадської діячки Людмили Старицької-Черняхівської під час поховання Героїв Крут у Києві 18 березня 1918 року, які були опубліковані в українських виданнях за кордоном — у 1936 р. у часописі «Український самостійник», що друкувався Союзом Українських провінціальних організацій в Чехословаччині, та в 1962 р. у Бюлетені Союзу бувших українських вояків у Канаді (мову та стилістику збережено).

Із промови М. Грушевського

«Не довго тішився український нарід своєю власною, самостійною, від нікого незалежною, вільною, суверенною державою...

Українська молодь перша зрозуміла, що на Україні є український головнокомандуючий, але нема української армії... Рятувати Україну з того безглуздя проявила свою волю українська молодь, котра вже була чинною в українській державнім будівництві — формуючи Студентський Курінь!..

В Бахмачі об'єдналися всі московські большевицькі сили, щоб повести наступ на Київ. Жмінька українських гайдамаків під навалою кільканадцятьтисячної сили московських солдатів мусіла уступити з Бахмача.

Дня 17 січня 1918 р. від'їжджає Студентський Курінь, який має за завдання загородити в Бахмачі москалям дорогу на Київ, котрі тоді в тім напрямі ламали межі Української Держави.

Українська команда в Києві не знала, що Бахмач зайнятий вже ворогами.

В Крутах стрільці довідалися від уступаючих гайдамаків, що Бахмач зайнятий москалями, котрі вже сунуть на Крути. Від української протимосковської відсічі в Крутах залежало: або викинути москалів з Бахмача й утвердити межі Української Держави, або москалі посунуть через Крути на Київ...

День 29 січня. Ворожа навала почалася біля 9 години. Завданням приблизно 600 українських стрільців, що мали по 40 набоїв, було відбити більше як чотиритисячну московську навалу...

Падали густі, чорні лави матросів, а за ними йшли нові, падали і знову йшли, і чорні і сірі лави. Наші держалися кріпко!

Вечоріло. Останки українських стрільців відходили з поля битви, котре вкрили своїми тілами і ворожими трупами 200-300 українських героїв-борців. 35 українських студентів і учнів москалі забрали в полон, де й закатували їх всіх. Найбільші страти мала студентська сотня. Упав Київ...

Коли українські війська викинули москалів з Києва, рішили відкопати тіла українських героїв і з поля слави під Крутами перевезти їх на вічний відпочинок у Київ.

Дня 19 березня 1918 р. приїхав до Києва поїзд з тілами українських героїв з під Крут. Родичі, друзі, знайомі прийшли розпізнавати тіла своїх дорогих героїв, що віддали свої життя за непорушність меж Української Держави. Та пізнати було тяжко. Всі тіла вже мертвих українських героїв були москалями звірськи знетворені... Всі були однакові. Всі українські герої.

Похід рушив. Попереду йшли учні різних шкіл, — дівчата несли вінки і квіти. За трунами українських героїв йшли їх найближчі, котрі супроводжали на місце вічного сну своїх синів, братів, суджених. Лиш за кількома трунами йшли тільки друзі з шкільної лавки та товариші зброї... Це були українські герої-гімназисти з Галичини.

Похоронено всіх в братській могилі над кручею, звідки розгортається вигляд на поля Чернігівщини. Щоб і по смерті могли дивитися на місце свого геройського чину, на Крути.

Здержіть Ваші сльози, які котяться! Ці юнаки поклали свої голови в обороні своєї Батьківщини й Батьківщина збереже про них вдячну пам'ять на віки вічні!»

Із промови Л. Старицької–Черняхівської

«...Для нас ця могила лишиться полум'ям віри, вона дала нам незабутнє минуле. Це буде друга свята могила над Дніпром. У хвилині одчаю, у хвилині занепаду, у хвилині знесилля будуть приходити до неї старі й малі, щоб відживитись тим святим вогнем ентузіазму, який палатиме тут і під кам'яним хрестом. Діти України! — це Ваша могила, вона буде тим дзвоном, що «вівос вокат», не дасть забути. Цей день стане днем усієї молоді України. Від року до року сюди будуть приходити, тут будуть молитися, тут будуть складати братерську присягу ті, що матимуть переступити поріг життя. І коли життя зітре з пам'яті сучасних ці дорогі обличчя наших братів, коли прийдуть нові люди... вони пам'ятатимуть, що тут лежать ті, що віддали все, що мали — молодість, щастя і життя за волю України. Будьте ж певні, дорогі, незабутні герої, ваша смерть не була марною! Чуєте?! Ваша слава живе і житиме довіку — Вільна Самостійна Україна!»

Світлана ВЛАСЕНКО,
начальник відділу Центрального державного архіву громадських об'єднань України,
кандидат історичних наук.

Жар і холод січня 1918–го

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

— Військо наше мало тоді характер імпровізований, лише назва була, що військо, — писав невідомий автор підпільної листівки 1949 року, згадуючи події 1918-го. — В українізованих частинах колишньої царської армії велась комуністична пропаганда, якої не устереглися і новосформовані національні полки. На загрожений напрямок вислані були найпевніші і, може, єдині боєздатні частини: юнаки військової школи ім. Богдана Хмельницького та складений із київських студентів і гімназистів так званий Студентський курінь. Фактично сотня, що й перейшла до історії як головний герой Крут.

Нічого не нагадує? Хіба не у схожому стані була українська армія 2014 року, коли почалася чергова російсько-українська війна? І хіба не добровольці — наче відроджені душі крутянців, першими стали на захист Вітчизни?!

Переважаючі сили російської окупаційної армії на чолі з Муравйовим розгромили наспіх сформовані українські частини біля станції Крути на Чернігівщині. Тіла українців потім збирали селяни з навколишніх сіл та ховали — одне з таких поховань уже в наш час було відновлено у селі Печі Борзнянського району. Як свідчить чернігівський історик-археолог Олег Васюта, який проводив дослідження, вдалося встановити лише належність загиблого юнака до числа галичан, котрі виступили у складі Студентського куреня.

А в Києві урочисте перепоховання частини загиблих під Крутами відбулося ще 1918 року, коли до міста повернулася українська влада. Під час провезення тіл біля будівлі Центральної Ради з цього будинку знімали російську імперську символіку. Про це заявив Грушевський, перетворивши подію на своєрідний ритуал: «От у цій хвилі, коли провозяться їхні домовини перед Центральною Радою, де протягом року кувалась українська державність, з фронтону її будинку здирають російського орла, ганебний знак російської власті над Україною, символ неволі, в котрій вона прожила двісті шістдесят з верхом літ. Видно, можливість його здерти не давалась даремно, видно, вона не могла пройти без жертв, її треба було купити кров'ю. І кров пролили ці молоді герої, котрих ми нині проводжаємо!»

Плакат у селі Водяному під окупованим Донецьком.

Проте Крути — це ще й важкий урок усім українцям, який найбільш жорстко виповів поет і учасник визвольних змагань Євген Маланюк: «Грушевський залишив біля десяти томів біблій, де оспівував улюблені маси і пропагував ненависть до власної влади (ідеться про народницьку теорію в історії. — **В. Ч.**). Драгоманов підвів під те все «ідеологію», а Винниченко скеровував енергію еліти на статеві проблеми (ідеться про художні твори. — **В. Ч.**).

Сучасні уроки Симона Петлюри

НА ЗДОБУТТЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПРЕМІЇ УКРАЇНИ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Сім літер, що палають в слові «Україна»,
Сім літер, що вогнем лягли на Монпарнас,
І сім зрадливих куль на вулиці Расіна
Призначення, мементо і святий наказ.

Так зболено відгукнулася поетка Наталя Лівицька-Холодна на підле вбивство Симона Петлюри у Парижі 1926 року чекістським найманцем. А ще раніше ім'я Головного отамана військ УНР стало символом волелюбності, мужності, нескореності, української державності. Як на два століття раніше Івана Мазепи, а невдовзі — Степана Бандери. Чи не тому справжніх українців наші вороги ще довго називали петлюрівцями. Яких тільки ярликів не понавішувала радянська пропаганда на цю людину, котра стала в обороні української державності, до останнього подиху боролася за волю України. Більше бруду і відвертої ненависті було вилито хіба що на лідера ОУН Степана Бандеру. Та й обидва, зрештою, загинули від підлої руки московських спецслужб.

Сьогодні український народ повертає справжнє обличчя, справжню суть своїх вірних синів і доньок, до яких, безсумнівно, належить і Симон Петлюра. І великий внесок у цю справу зробив і робить відомий український письменник Василь Фольварочний, який виніс на суд читачів перші п'ять книг історичного роману «Симон Петлюра».

У цьому епічному творі перед нами постає українська реальність наприкінці XIX століття — і особливо на початках XX у всіх надіях, протиріччях і невдачах, коли наш народ отримав ще один історичний шанс відновити свою державність, але належним чином не скористався ним.

Роман густо «заселений» як добре відомими історичними постатями — Михайло Грушевський і Микола Міхновський, Іван Франко і Юрій Коцюбинський, Євген Чикаленко і Володимир Винниченко, Микола Порш і Всеволод Голубович, так і менш відомими, але колоритними особистостями — Василь Королів, Костянтин Мацієвич, Олександр Скоропис-Йолтуховський... Симон Петлюра обіймав міністерські посади в урядах УНР і був лідером Директорії. Василь Фольварочний не ідеалізує свого головного героя, не обминає його сумніви і невдачі. Просто до голосу Петлюри далеко не завжди прислухалися ті, від кого залежало прийняття рішень, а сам він не завжди добивався свого. Як ото через постійні конфлікти з Винниченком, який вважав, що без армії УНР обійдеться, і відверто пробував «загравати» з більшовицьким Кремлем, у середині грудня 1917 року подав у відставку з посади військового міністра. Що сталося через два місяці, ми добре знаємо — беззахисний Київ віддали на поталу бандам Муравйова.

Симон Петлюра завжди вважав наших північно-східних сусідів найнебезпечнішим ворогом української державності і стояв на тому, що тільки українська боєздатна армія зможе захистити вибір волелюбного народу. Ці думки проходять червоною ниткою через увесь твір, надаючи образові головного героя шарм не просто революційного романтика, а цілеспрямованої особистості, яка мислить реальними категоріями. Недарма сп'янілий від алкоголю й крові полковник Муравйов нахвалявся в колі офіцерів першим повісити на Золотих Воротах Петлюру. А вже перед входом німецьких військ в Україну згідно з Брестським договором Симон Васильович із болем каже: «У вільних народів герої командують обставинами, а в рабів усе залежить від обставин».

Тепер-то ми вже добре знаємо, що свого часу Симон Петлюра залишив помітний слід в українській публіцистиці, виступав з блискучими літературними і театральними рецензіями та оглядами, мріяв створити популярну масову загальноукраїнську газету. Отож у романі відведено чимало місця журналістським уподобанням головного героя, починаючи від його співпраці з «Літературно-науковим вісником» (Львів) і завершуючи тижневиком «Тризуб» у Парижі. А ще він редагував місячник «Вільна Україна» у Санкт-Петербурзі, партійний часопис «Слово» в Києві, журнал «Украинская Жизнь» у Москві...

У творі «Симон Петлюра» домінує діалог, як мистецький засіб творення характерів, на що, власне, і звертала увагу критика після виходу романів «Чорний бумер», а особливо — «Хрещеники Сталіна» і «Розчахнута душа». Саме на діалогів, за точним визначенням критики, письменник покладає чи не найбільшу відповідальність за оприявлення думок і почуттів своїх героїв; їхня мова, лексика, зміст і тональність висловлення самохарактеризують дійових осіб набагато ефективніше, ніж їхні дії, вчинки чи пояснення письменника. І це не випадково, адже перу Василя Фольварочного належить ціла низка гостросюжетних п'єс, які ще не так давно з успіхом йшли на сценах вітчизняних театрів.

У романі читач знайде чимало документального матеріалу, який органічно вкраплено у сюжетну канву. Йдеться про фрагменти наказів, резолюцій, публікацій у періодиці, спогадів і таке інше, що надає розповіді документальної виразності, історичної достовірності. Так, буквально проймає до сліз, до спазм у горлі відгук Людмили Старицької-Черняхівської «Пам'яті юнаків-героїв, заморданих під Крутами», який розмістила газета «Нова Рада»: «Поки історія людства буде існувати, доти будуть всі, і далекі нащадки наші, з жахом, з огидою згадувати страшне слово «більшовик». Каїн, Юда і більшовик. Три людські потвори, три звірі, що викинула на світ Божий якась страшна безодня. Ні, і ті порівняння неправдиві! Каїн убив брата, але сам вжахнувся свого злочинства і, як безумний, кинувся тікати від братового тіла; Юда продав Христа, але не стерпів муки сумління і «удавився» сам. А більшовик перед смертною карою, перед розстрілом відрізував носи, вуха, проколював очі, випускав тельбухи, добивав недострілених прикладами по голові, мов скажених собак, і тішився муками своїх братів».

«Симон Петлюра» Василя Фольварочного — це, по суті, перший епічний твір про лідерів українського національно-визвольного руху. Раніше «пощастило» хіба що Богданові Хмельницькому. Однак й Іван Ле, і Павло Загребельний подавали цей образ з класових позицій і аж ніяк не могли обійтися без кліше, властивих так званому соціалістичному реалізму. Тож справжній образ Богдана ще чекає свого автора. Як і такі неоднозначні постаті з української історії, як Іван Виговський, Іван Мазепа, Євген Коновалець, Андрей Шептицький, Роман Шухевич... До речі, тепер Василь Фольварочний завершує роботу над історичним романом про митрополита Йосипа Сліпого, який до останніх днів своїх вірив у відродження греко-католицької церкви на українських землях, залишався вірним сином українського народу і не пішов на жодні компроміси з його ворогами.

І найголовніше. Роман «Симон Петлюра», хоч і йдеться в ньому в основному про роки національно-визвольних змагань, є наскрізь сучасним. Бо події, які розгортаються на сторінках твору, своїми витоками своїми причинними зв'язками так нагадують нинішні часи, що складається враження, ніби все відбувається з нами, а не майже сто років тому назад.

Бо хіба не робить свою чорну справу антиукраїнська пропаганда, на яку не шкодує грошей путінська Москва, хіба не піднімає повсюдно голову українофобська нечисть?

Уроки Головного отамана військ УНР, які нагадав українській владі й українському суспільству письменник Василь Фольварочний у романі «Симон Петлюра», маємо добре засвоїти, щоб не повторилася катастрофа, яка впала на нашу землю понад сто років тому і страшні наслідки якої досі доволі боляче нагадують про себе. Це не просто черговий белетризований екскурс у нашу недалеку історію, чого сьогодні маємо вдосталь, це архісучасний твір, образно кажучи, тривожний церковний дзвін, який нагадує нам про страшну небезпеку, що нависла над нашим народом, над нашою державою.

Роман «Симон Петлюра» Василя Фольварочного цілком заслуговує високої літературно-мистецької відзнаки — Національної премії України імені Тараса Шевченка.

Володимир ВИТВИЦЬКИЙ.

Навіть ранній Петлюра був проти власного Війська. Але ніхто з того покоління не розповів «масам», що таке Москва. Ані Польща, ані Туреччина, ані «Схід» і «Захід» — за винятком єдиного Донцова. Ми програли Визвольну війну. Підкреслюю — ми, хорунжі і поручники 1918—19 рр. Бо ми мусили «пазурами й зубами» робити те все, що Війна вимагала».

Проте з історичної відстані варто додати, що завдяки бою під Крутами окупацію Києва було затримано, що дало змогу на переговорах у Брест-Литовську домогтися визнання УНР. Проте налаштованість соціалістів Грушевського, Винниченка та інших керівників УНР на відмову від армії, на дружбу з росіянами зіграла такий злий жарт, що вже нині не повториться. Відомо: коли голова Генерального секретаріату Володимир Винниченко їхав на переговори з делегацією російського Тимчасового уряду, його дружина Розалія встромила в машину червоного прапорця — у Петербурзі ж теж були при владі соціалісти...

Є ще один гіркий урок Крут. Розповідає історик Володимир Сергійчук: «29 січня 1918 року, коли київська молодь проливає під Крутами кров, на станції Ніжин — за кільканадцять кілометрів від поля бою — прибулий з фронту українізований полк імені Тараса Шевченка, оголосивши нейтралітет, займається звичною муштрою, а перед цим ще й хотів роззброїти Студентський курінь у вагонах...» Це теж маємо пам'ятати, щоб за пафосом ушанувань не забувати трагічних помилок наших провідників.

Символ Крут, як знак жертовної боротьби за Україну, відновився в Україні з розвалом Радянського Союзу. Вперше крутянці були пошановані на місці бою в 1991 році, ще до проголошення незалежності України. Розповідає перший голова чернігівського Руху Валерій Сарана: «Першими ідею подали члени Студентського братства з Києва, а ніжинські «рухівці» виготовили і встановили першого березового хреста на полі бою, нагорнувши невеликий курган. Коли ми приїхали на станцію Крути, я помітив працівника КДБ, який по рації доповідав: «Із Чернігова приїхали 13 чоловік!» А я, проходячи повз, кажу: «Не 13, а 14!».

...В нас, українців, багато пам'ятних дат пов'язані з поразками. Але, як зазначав згадуваний автор підпільної листівки, «Крути — це перше зірвання декорацій невільничої комедії, що відбувалася на землях України під час революції, перше прозріння, влада — це боротьба, а держава — це кров і залізо. І тому Крути — воскресіння, по довгих століттях, обірваної Полтавою Визвольної війни, війни народу з народом, країни з країною, віч-на-віч».

Коли я був у Водяному під окупованим Донецьком, то в селі — на місці дислокації «Карпатської Січі» — побачив плакати «Пам'ятай про Крути!». Наші теперішні українські воїни озброєні не тільки сучасною зброєю, а й досвідом Крут. Тому цього разу ми переможемо!

Василь ЧЕПУРНИЙ.

ПАМ'ЯТЬ

Із бою живими вийшли троє волинян

На спомин про самопожертву під Крутами у Державному архіві Рівненської області відкрито виставку архівних документів, що стверджують славну і трагічну сторінку української історії. Представлено також розділ, як вшановувався і як замовчувався за радянської влади подвиг Героїв Крут.

Із архівних даних можна дізнатися про учасників бою під Крутами. Зокрема, тих, які героїчно загинули. У їх числі й Георгій Пипський, який пораненим потрапив у полон до більшовиків і перед розстрілом заспівав гімн «Ще не вмерла України». Серед загиблих українців був Костянтин Велігорський, родовід якого пов'язаний з Рівненщиною.

Є в архіві дані й про вцілілих вояків. Зокрема й із волинських теренів. Серед них — Іван Грушецький, представник старшого курсу Першої Української військової школи. Поручник, стройовий командир. Він готував старшин для Армії УНР. У бою під Крутами обороняв до останнього патрона, покинув позицію після команди відступати. Потім Іван Грушецький висвятився на священика. Був парохом православної церкви на Волині. У вересні 1939 року, в перші дні окупації Волині радянськими військами, його, як українського патріота, схопили й кинули до в'язниці. Помер у камері у серпні 1940-го.

Митрофан Швидун, учень Першої Української військової школи, також після бою під Крутами залишився живим, хоча й дістав поранення. З поля бою його винесли товариші. Вижівши і вилікувавшись, Митрофан записався у Запорізьку дивізію, служив в діючій Армії УНР на панцирних потягах «Стрілець», «Вільна Україна», «Кармелюк». Незабаром дістав ще одне поранення — у ліве плече, внаслідок чого оніміла рука. Залишився на стройових посадах в УНР і після того, як його визнали військовим інвалідом. У 1920—1930 роках мешкав у Луцьку, був активним діячем місцевої української громади. У 1941-му став організатором Луцького куреня ОУН, багато бійців якого згодом опинилися у лавах Української повстанської армії. Його подальша доля невідома.

Брав участь в бою під Крутами й Гнат Мартинюк, уродженець села Годовичі Ковельського повіту Волинської губернії. 1915 року закінчив Почаївську двокласну семінарію, потім навчався у військовому училищі в Петрограді, але не закінчив його. Після повернення в Україну вступив до Першої Української військової школи. Залишившись живим після Крут, у 1920—1921 роках служив старшиною охорони Головного отамана, у грудні 1921 року став випускником Спільної юнацької школи з підготовки старшин військового часу при 3-й Залізній дивізії. У 1922-му повернувся додому, працював викладачем української мови. Під час Другої світової війни прийняв сан, був священиком. Загинув у 1943 році.

Євген ЦИМБАЛЮК, краєзнавець.
Млинів Рівненської області.
Фото надане автором.

Теперішні українські воїни озброєні не тільки сучасною зброєю, а й досвідом Крут

Міська влада Кам'янця–Подільського (Хмельницька обл.) обіцяє зберегти пільгові перевезення за рахунок місцевого бюджету. Загалом у місті право на безплатний проїзд має майже 27 тисяч осіб, *підрахувала наш власкор Ірина Козак*

У райцентрі Виноградів відкрили перший на Закарпатті хоспіс **(на знімку)**. Спорудження фінансувалося з різних джерел, у тому числі й грантових коштів із Польщі. За словами очільника області Геннадія Москаля, заклад розрахований на 30 пацієнтів, а працюватимуть тут 67 осіб. Фінансуватиметься він із обласного бюджету, *довідався наш власкор Василь Нитка*

Помстилися за вилучену деревину

Минулої середи приблизно о 23-й годині поблизу села Сантарка Коростенського району Житомирської області на рейдову бригаду державного підприємства «Коростенське лісомисливське господарство» напала група чоловіків. Зловмисники завдали лісовим охоронцям тілесних ушкоджень. Також було пошкоджено автотранспорт, на якому пересувалася рейдова бригада.

Постраждалі впізнали нападників: ними виявилися жителі сіл Сантарка та Новина Коростенського району. У лісівників є підстави вважати, що напад скоєно з метою помсти. Адже 13 січня цього року ця рейдова група в Ушомирському лісництві затримала автомобіль з краденою деревиною, за кермом якого перебував один із теперішніх нападників. Завдану шкоду було оцінено в 166 тисяч гривень.

Автомобіль з вантажем, за затримання якого мстилися лісокради.

Матеріали про напад на охоронців лісу спрямовані до Коростенського відділу поліції ГУНП в Житомирській області, Коростенської місцевої прокуратури, Коростенського міського відділу УСБУ.

Оксана ЛУК'ЯНЕНКО.
Житомирська область.

Фото надане прес-службою облуправління лісового та мисливського господарства.

ТИМ ЧАСОМ

На схилах знову буятимуть ліси, а на пустирі з'явиться горіхова плантація

Молодий ліс навесні на території новоствореного Тячівського лісгоспу на Закарпатті посадять на площі 20,4 гектара. Будуть висаджені такі лісоутворюючі породи, як ялина, бук, дуб, явір… Усе — із заготовленого насіння, яке зібрали минулої осені працівники лісової охорони, а це 114 кілограмів. Лише дуба вдалося підготувати сто кілограмів, а ще — чотири кіло насіння хвойних і п'ять інших листяних порід. У планах також створення на площі півтора гектара горіхової плантації, де нині пустир.

— Саджанці волоського горіха зростатимуть у Тернівському лісництві. Це стане інновацією в нашому лісгоспі і дасть змогу у майбутньому збільшити площу та розпочати промислове виробництво насіння горіха. Таким чином, сподіваємося, вдасться задовольнити потреби населення, реалізовуючи горіх на внутрішньому ринку. Нові плантації — це ще й збільшення кількості робочих місць і надходження додаткових коштів до бюджету, — розповіла директор лісгоспу Наталія Катреняк **(на знімку)**.

Роботи розпочнуться на лісових масивах уже наприкінці березня — тільки-но дозволить погода. Окрім лісівників до озеленення райцентру і сіл навколо нього залучатимуть вихованців шкільних лісництв і спортивних секцій з тутешніх шкіл.

Василь НИТКА.
Закарпатська область.

Фото прес-служби обллісмисливгоспу.

На вимогу активістів поновили кримінальне провадження

Учасники проекту «Стоп корупції!» на Сумщині побували в Путивлі, де з'ясовували обставини закриття кримінального провадження.

Воно було зареєстроване у травні минулого року, коли вздовж дороги спиляли 47 дубів. Але досудове розслідування припинили, бо правоохоронцям надали експертний висновок: дерева нахилились над дорогою і заважали транспортному руху, а також були аварійними, бо на них напали стовбурова гниль та інші хвороби.

Громадські активісти мають сумніви щодо неупередженості експерта та безкорисливих намірів сільського голови, який звернувся до райдержадміністрації із клопотанням дозволити спиляти дуби. Активісти зустрілися із прокурором області Віталієм Матвієнком, котрий після розмови з ними підписав постанову про поновлення закритого кримінального провадження.

Володимир ЧЕРНОВ.
Сумська область.

Пам'ятник змусять працювати

На сесії Конотопської міськради депутати ухвалили рішення щодо розвитку комунального транспорту. Зокрема, виділили 2 млн. грн. на придбання автобусів, 400 тис. грн. — на ремонт трамваїв і 100 тис. грн. — на компенсацію вартості електроенергії, що буде додатково використана на перевезення пасажирів. У Конотопі змусять працювати навіть пам'ятник трамваю, що встановлений на вул. Клубній. Його знімуть з постаменту, відремонтують і також поставлять на рейки. Такі рішення міськради обумовлені диктатом власників міських маршруток. Вони вимагають підвищити вартість проїзду із трьох до п'яти гривень, вгамувати такі апетити може лише жорстка конкуренція на ринку пасажироперевезень.

Вл. інф.

ФОТОФАКТ

Жителі Вишневого влаштували акцію протесту у зв'язку з підвищенням тарифів на проїзд у громадському транспорті (15 січня вартість проїзду по Вишневому зросла з 3 грн. до 5 грн., а від Вишневого до Києва — з 9 грн. до 12 грн.). Місцеві активісти, яких було майже 50 осіб, перекрили в'їзд до міста і не пропускали маршрутки. Вони наголошували, що готові годинами стояти на дорозі навіть у мороз, щоб «домогтися людських цін на проїзд».

Фото з сайту http://vyshnevoe.com.ua

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Ув'язнених утримують у напівпідвалах

Прокуратура Одеської області провела позапланову перевірку умов утримання засуджених у Південній виправній колонії № 51. Виявлено низку порушень, зокрема, прав ув'язнених на умови утримання, охорону здоров'я та матеріально-побутове забезпечення. Засуджених же, на яких накладено дисциплінарні стягнення, узагалі утримують у напівпідвальних приміщеннях без природного освітлення.

Крім того, ув'язнені не мають змоги купувати продукти і предмети першої потреби через відсутність належного асортименту в магазині.

За результатами перевірки буде вжито заходів з усунення порушених прав ув'язнених і притягнення винних до відповідальності, заявили в прокуратурі Одеської області.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.
Одеса.

Реконструкція на «Запоріжсталі» пройшла екватор

Масштабну реконструкцію, в результаті якої на місці старої доменної печі № 3 фактично буде побудовано нову, розпочали 1 листопада торік. І ось пресслужба підприємства повідомила, що у четвер уже пройдено екватор реконструкції — почалося складання великих вузлів печі в єдину конструкцію. У фундамент забито 128 паль довжиною 24 метри і вкладено 400 кубометрів бетону, монтуються попередньо зібрані елементи вагою до 300 тонн. На роботах щоденно задіяно до шестисот осіб. Вартість проекту реконструкції становить 1,5 млрд. гривень.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.
Запорізька область.

ЦИФРА

2,6 млн. туристів відвідали Львів минулого року і залишили в місті 360 млн. євро. Надходження в бюджет від галузі туризму зросли у 2,2 разу і становили 71 млн. грн. за рік.

Богдан КУШНІР.

Хочуть відправляти на літні канікули дитсадки

У дитсадках Чернівців пропонують закривати заклади влітку протягом одного місяця і просять батьків відповідно підлаштовувати час своїх відпусток. Мовляв, так можна буде відправити у відпустку всіх співробітників дитсадків, а тим часом, за потреби, у закладах робитимуть ремонт.

— Батьки, які не мають можливості залишити влітку дитину вдома, повинні написати заяву і їм на цей період запропонують інший заклад, — пояснює завідувач одного із садочків.

Заступниця начальника міського управління освіти Ніна Вітковська стверджує, що така практика існує майже в усіх містах України, то чому б не запровадити її і в Чернівцях. Але поки що питання вивчається, триває опитування батьків.

Сергій СУЛИМА.
Чернівецька область.

Жертви самі телефонували аферисту

Слідчі Корецького відділення поліції Рівненщини повідомили про підозру 19-річному жителю Новоград-Волинського Житомирської області, на рахунку якого 25 афер із використанням обчислювальної техніки. Довірливим завдано збитків на більш як сто тисяч гривень.

Юнак зізнався, як організував шахрайську схему заволодіння чужими коштами: «Створив у мережі Інтернет сайт із продажу комп'ютерної техніки та мобільних телефонів, люди самі телефонували, домовлялися про купівлю, перераховували мені гроші, ну, а потім я зникав. На день телефонувало майже сто осіб, але розраховувалися одиниці».

Олександра ЮРКОВА.
Рівне.

Картини повертаються зі сховищ до музеїв

Студенти-реставратори Кам'янець-Подільського національного університету повертають до життя старовинні полотна із фонду Кам'янець-Подільського державного історичного музею-заповідника. Роблять це в рамках проекту «Від забуття до відкриття». Відколи в університеті було запроваджено спеціальність «Реставрація творів мистецтва», випускники повернули до життя майже 140 старовинних полотен. Процес реставрації дуже кропіткий і триває рік-півтора. Студенти як магістерські роботи представлять у місцевій картинній галереї дев'ять оновлених полотен.

Ірина КОЗАК.
Хмельницький.

Оголошено конкурс на посаду головного лікаря «ОХМАТДИТу» (МОЗ)

Львів отримає ділянку для сміттєпереробного комплексу

У регіоні з робочою поїздкою побував Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман

Основна мета поїздки — допомогти Львову розв'язати проблему з вивезенням сміття. Напередодні ситуація у місті Лева стала предметом робочої зустрічі Президента Петра Порошенка з Прем'єр-міністром.

«Прибирати сміття — прерогатива органів місцевого самоврядування. Але коли там неспроможні в рамках своєї компетенції розв'язати цю проблему, коли власну господарчу безпорадність обгортають у політичну матерію, а безпеці містян загрожує екологічна катастрофа — необхідно допомогти городянам і місту, яке щиро люблять десятки мільйонів українців і мільйони закордонних туристів», — такі настанови главі уряду дав Президент.

Проблема вивезення твердих відходів постала гостро влітку 2016 року після пожежі в Грибовичах, коли на звалищі загинуло четверо осіб, а полігон рішенням суду закрили. Наприкінці січня міський голова Андрій Садовий заявив, що Львів на межі екологічної катастрофи.

Володимир Гройсман взяв участь у засіданні обласної комісії. Робоча зустріч тривала у закритому режимі — без участі журналістів.

Як повідомила прес-служба міськради, Андрій Садовий звернувся до Прем'єр-міністра України з проханням, щоб під полігон передали закинуті кар'єри площею 12 гектарів колишнього гірничого підприємства «Сірка» в Яворівському районі.

Львівська ОДА знайшла аж три ділянки. Одна з них найбільше підходила для Львова, адже розташована за 40 кілометрів від міста.

Почувши, що земля перебуває у державній власності, Прем'єр-міністр запропонував передати ділянку на Яворівщині Львову. При тому наголосив: «Андрій Садовий має особисто написати листа до Львівської ОДА і взяти зобов'язання протягом шести місяців побудувати і ввести в експлуатацію полігон».

Голова Львівської ОДА Олег Синютка розповів, що виділена ділянка не є придатною для сільського господарства чи будівництва, бо пошкоджена гірничою хімією, але може використовуватися для полігона відходів. Для її передачі потрібне лише розпорядження голови ОДА.

Міський голова Львова подякував усім, що нарешті розв'язали проблему.

«Питання щодо передачі місту ділянки дозрівало фактично вісім місяців. Дозріло. Для всіх міських голів та очільників ОДА це була єдина проблема — ми не могли знайти ділянки», — зазначив Андрій Садовий.

Богдан КУШНІР.

Львівська область.

Добробати продовжують економічну блокаду

І свої дії ні з ким не узгоджують

«Кожна оптова поставка на окуповані території — це фінансування окупантів, які стріляють по нас, по наших містах», — сказав начальник штабу блокади Сергій Якимович. Зокрема, за інформацією штабу, на кінець грудня 2016 року було видано понад 65 тисяч дозволів на оптові поставки з України в псевдореспубліки і понад 32 тисячі дозволів у зворотному напрямку. Загалом на території Луганської області штабом акції заплановано створити до п'яти баз блокади.

Блокада окупованого Донбасу розрахована не на короткий термін і може тривати місяцями. При цьому її організатори наголосили: ні з правоохоронними органами, ні з прикордонними службами, ні з місцевою владою погоджувати свої дії вони не збираються.

Напередодні один з організаторів акції народний депутат України (фракція «Самопоміч») Семен Семенченко повідомив на своїй сторінці у Фейсбуці, що в Луганській області заблоковано ще одну ділянку залізниці за декілька кілометрів від лінії зіткнення. «Ветерани війни за незалежність відповіли на погрози силового протистояння і порушення кримінальних справ розширенням географії блокади», — написав він, посилаючись на інформацію «Штабу блокади торгівлі з окупантами» про те, що другий пункт блокування відкрито на станції Світланове.

А учасник акції, народний депутат Тарас Пастух (фракція «Самопоміч») оприлюднив у соцмережах документи з найменуваннями вантажів, які проходять через цю станцію. «Перевозять будівельні матеріали, ліс, сталь, вугілля. Це те, що переміщається згідно з документами. Що насправді у вагонах — перевірити неможливо. У наших прикордонників немає необхідного обладнання... Один прикордонник за добу має перевірити 70—90(!) вагонів. А на всіх видали тільки один «спецзасіб» — собаку. За спостереженнями залізничників, рух на станції значно активніший, ніж був до війни. Риторичне запитання: чи вигідно тим, хто торгує і хто це все покриває, щоб війна нарешті закінчилася?» — пише парламентарій на своїй сторінці у Фейсбуці.

Ветерани почали третій етап блокади торгівлі з окупантами. Заблоковано залізницю Луганськ—Лисичанськ—Попасна в районі Гірського—Золотого. 12 вантажних поїздів і понад 700 вагонів на цій ділянці сьогодні виведено з процесу фінансування тероризму.

Фото зі сторінки Володимира Парасюка у Фейсбуці.

Керівник обласної військово-цивільної адміністрації Юрій Гарбуз зазначив: «Дотримання вимог чинного законодавства України на лінії розмежування забезпечують правоохоронні органи. Тепер вони мають дати правову оцінку діям протестувальників. Акція становить загрозу енергетичній безпеці країни. Протестувальники заблокували порожні вагони, призначені для транспортування вугілля на підконтрольну Україні територію. Якщо постачання палива не буде відновлено, без енергоносіїв залишаться теплоелектростанції Центральної і Західної України».

Про неможливість повної блокади окупованої території заявляє й колега Юрія Гарбуза — керівник Донецької облВЦА Павло Жебрівський. Він вважає, що Україна сьогодні ще не готова «до всього цього». Міністр з питань тимчасово окупованих територій Вадим Черниш також вважає, що блокування переміщення вантажів, зокрема вугілля, з непідконтрольних територій може призвести до відключення електропостачання по всій території України. Про те, що організована блокада — за межами закону, заявив і секретар РНБО Олександр Турчинов. Він нагадує, що рішення про блокування окупованих територій може ухвалювати лише Верховний головнокомандувач.

А тим часом Луганська прокуратура вже відкрила провадження за фактом блокування залізниці в Луганській області.

Павло ВОРОНЦОВ.

Луганська область.

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...окупанти гатять із танків та БМП

За останню добу (станом на ранок 27.01) бойовики понад 60 разів обстріляли наших військових. За даними прес-центру АТО, російські найманці знову підтягнули на передову важку зброю. На маріупольському напрямку зі 152 мм артилерії, танків, БМП, гранатометів та стрілецької зброї вони обстрілювали Широкине, Талаківку, Лебединське, Красногорівку, Водяне.

На луганському напрямку ворог гатив з РСЗВ БМ-21 «Град» по Новозванівці, випустивши понад 20 снарядів. Кримське, Новотошківське, Новозванівку, Водяне, Новоолександрівку та Попасну накрили зі 120 мм та 82 мм мінометів. На донецькому — використовували мінomети різних калібрів поблизу Авдіївки, Верхньоторецького, Зайцевого.

Як зазначив ЗМІ очільник МЗС України Павло Клімкін, присутність російських військ на кордоні з Україною свідчить про демонстрацію Москвою готовності до повномасштабного вторгнення. «Росія постійно тримає цю військову присутність. Вона намагається дестабілізувати ситуацію також уздовж кордону. У такий спосіб показуючи, що будь-якої миті російське вторгнення може набути масштабнішого характеру», — сказав він.

За його словами, підстав для зустрічі у нормандському форматі поки що немає, бо російська сторона блокує виконання Мінських угод, зокрема, створення дорожньої карти.

...керівництво операції у Княжичах можуть звинуватити за статтею «умисне вбивство»

Таку інформацію днями ЗМІ оприлюднив Генеральний прокурор України Юрій Луценко. За його словами, правоохоронці провели слідчі дії, в результаті яких може виникнути необхідність уточнити підозру керівникам згаданої операції. На сьогодні їх звинувачують у службовій недбалості, яка стала причиною загибелі людей.

Ю. Луценко також зазначив, що будинок, де сталася трагедія, пограбували правоохоронці. «Нині у нас є факти того, що будинок, біля якого сталася перестрілка, пограбували двічі — спочатку грабіжники, а потім співробітники правоохоронних органів», — сказав він.

Нагадаємо, в селі Княжичі Броварського району на Київщині вночі 4 грудня співробітники держохорони, КОРД і поліцейські влаштували між собою перестрілку. Тоді загинули п'ятеро правоохоронців. Після проведення МВС службового розслідування з Нацполіції звільнили сімох офіцерів. А саме: керівника карного розшуку міста Києва, керівників оперативних служб столичного главку поліції, відповідального від поліції охорони, оперуповноваженого карного розшуку та низку керівників Шевченківського райуправління поліції столиці. Щодо ще дев'яти поліцейських застосовано дисциплінарні стягнення. Зокрема, очільника Київської поліції та керівника Шевченківського районного управління поліції міста Києва попереджено про неповну посадову відповідність.

Бібліотека почала випуск доміно та іграшок... на 3D-принтері

Тактильні малюнки, Брайлівський алфавіт, годинник, кубики, буквено-фонетичний набір, доміно та фігурки звірів — такі навчально-дидактичні матеріали для незрячих та слабозорих дітей уперше в Україні розробили та почали виготовляти на 3D-принтері в Рівненській обласній універсальній науковій бібліотеці.

Ініціаторами стали представники обласного осередку Всеукраїнської громадської організації людей з інвалідністю по зору «Генерація успішної дії» Петро Поліщук та Ніна Асєєва. А втілити в життя їхні задуми допоміг волонтер Михайло Грушевський. Чоловік навчив працівників бібліотеки працювати на 3D-принтері та вирішив підтримати слабозорих у створенні таких необхідних для них речей.

Тетяна ПАНАСЮК,
Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

Фото Тетяни ПАНАСЮК.

Олександр Олесь зрештою знайде спочинок

У неділю на столичному Лук'янівському кладовищі перепоховають останки українського письменника Олександра Олеся та його дружини. Про це на прес-конференції розповів міністр культури Євген Нищук після того, як до Києва із Праги було доправлено прах письменника та його дружини.

«За збігом обставин саме 29 січня, у День пам'яті Героїв Крут, буде прощання і перепоховання Олександра Олеся. Воно відбуватиметься у вільному доступі. О 12.00 буде панахида у Володимирському соборі під проводом Філарета», — розказав Нищук. Він також додав, що громадське прощання відбудеться у неділю о 13.30 на Лук'янівському кладовищі.

Як уже повідомляв «Голос України», у Чехії примусово ексгумували останки відомого українського письменника, який помер 22 липня 1944 року в Празі. За чеськими законами після поховання родичі або друзі померлих повинні платити ренту за місце на кладовищі. Донедавна ренту за могилу Олександра Олеся платив за власною ініціативою громадянин Чехії і виходець з України Володимир Михайлишин. Проте нещодавно Михайлишин помер, і тоді його син вирішив поховати батька на могилі Олеся. Після розголосу українська сторона вирішила перепоховати визначного українця на Батьківщині.

Марина КРИВДА.

Фільм про Майдан викладуть у YouTube

У Запоріжжі відзначили День пам'яті про розгін місцевого Майдану. Нагадаємо, що тоді влада на підмогу міліції надіслала загони «тітушок», які по-звірячому побили молодь, котра ночувала біля багаття на площі Фестивальній.

Згадати події трирічної давнини попри холоднечу (у Запоріжжі було 17 градусів морозу з поривчастим вітром) під стінами ОДА зібралося кількасот запоріжців. Вони тримали фотографії Героїв Небесної Сотні та державні прапори. Мітинг розпочався виконанням Гімну України та богослужінням. У виступах усі охочі пригадали ті буремні дні. Власне, говорили і про сьогодення, про те, що спостерігається очевидний відхід від тих ідеалів, за які заплатила своїм життям Небесна Сотня. Серед відомих осіб, які прийшли на мітинг пам'яті, був один із активістів запорізького Майдану і донедавна (з 2014-го по 2016 рік) прокурор Запорізької області Олександр Шацький.

А в малому залі комунального кінотеатру імені Довженка відбувся показ фільму про згаданий розгін. Події стрічки грунтуються на відзнятих запорізькими телевізійниками свідченнях жертв і учасників події. Показ був з аншлагом — організатори не розраховували кількості учасників перегляду, і багато людей сиділи і навіть стояли у проходах. Фільм обіцяють викласти для безплатного перегляду на ресурсі YouTube.

Леонід СОСНИЦЬКИЙ.

Запоріжжя.

Наша біатлоністка Юлія Джима у Душниках-Здруй (Польща) стала чемпіонкою Європи у спринті (7,5 км), випередивши двох росіянок

Втрати від Голодомору 1932—1933 років набагато більші, ніж вважають українські демографи

Видатний український учений, один із фундаторів вітчизняної демографії, професор Арсен Хоменко наприкінці 1932 року опублікував статтю «Людність УСРР у перспективному обчисленні», в якій на основі свого аналізу руху населення з 1927 року зробив розрахунок кількості мешканців республіки на майбутню п'ятирічку. Спираючись на базову кількість населення станом на 1 січня 1932 року — 32.241 тисяча осіб (очевидно, без спецконтингентів, бо урядова цифра на цю дату дещо вища — 32.600 тисяч) й застосовуючи відповідний коефіцієнт приросту, цей дослідник спрогнозував, що на 1 січня 1937 року в УСРР має бути наявними 35.617 тисяч осіб.

Зрозуміло, що такий відомий фахівець, як А. Хоменко, враховував тенденції міграційних потоків за минулі роки, зміни в народжуваності й смертності, які відбувалися з посиленням урбанізаційних процесів, закінченням розкуркулення тощо. Але 9 січня 1937 року відбувається Всесоюзний перепис населення, який зафіксував в УСРР за офіційними даними тільки 28,2 мільйона осіб (без спецконтингентів, які 1937 року були встановлені в кількості 165 тисяч). Тобто, в УСРР населення стало менше, ніж було в 1926 році. Ніби й зовсім не народжувалися, а тільки вимирали або виїхали за межі республіки майже 7,5 мільйона осіб.

Про ці розрахунки А. Хоменка наші сучасні демографи чомусь не згадують, коли представляють свій аналіз перебігу Голодомору 1932—1933 років, заявляючи про цифру прямих втрат УСРР у 1932—1933 роках у кількості 3,9 мільйона осіб, про що свідчить публікація Олександра Гладуна і Омеляна Рудницького («Голос України» від 26 листопада 2016 року).

Чи й справді міг помилитися в своїх розрахунках такий відомий учений, як А. Хоменко, чи його нинішні колеги просто не беруть до уваги методики розрахунку, яку він пропонував?

На основі аналізу документів можемо стверджувати: уже й тепер маємо можливість одержати дуже близькі до реальних оцінки втрат від Голодомору в 1932—1933 роках, які й досі документально не встановлені. Скажімо, якщо до відомої нам офіційної цифри кількості населення УСРР в 32.600,7 тисячі станом на 1 січня 1932 року додаємо 3.482,4 тисячі народжених за 1932—1936 роки і віднімаємо 1.194,3 тисячі померлих у 1934—1936 роках, то одержуємо 34.888,8 тисячі осіб, які мали б бути в УСРР станом на 1 січня 1934 року.

Далі: від офіційної цифри Всесоюзного перепису 1937 року в 28.387,6 тисячі відмінусовуємо виведену на основі порайонних результатів різницю вищезгаданого перепису, яка на 532 тисячі менша, ніж подана до Москви. Тож станом на 1 січня 1937 року маємо лише 27.855,6 тисячі мешканців, що зрештою свідчить про зменшення людності УСРР за 1932—1933 роки на 7.033,2 тисячі осіб. Природні втрати за ці два роки, якби вони не були голодними, становили б 6 принаймні 1.047,8 тисячі померлих, як у 1930 і 1931 роках (відповідно 514,7 тисячі і 533,1 тисячі).

Але чому ми наполягаємо на кількості втрат від Голодомору 1932—1933 років щонайменше в 7 мільйонів осіб? Тому що нові документи з колишніх спецхранів дають підставу сумніватися про вірогідність розрахунків втрат, виконаних завдяки розробленим нашими демографами різних формул, які не враховують усіх обставин цієї трагедії. Скажімо, того, що в доповідній начальника Управління народногосподарського обліку УРСР Рябичка на ім'я голови Ради народних комісарів УРСР Коротченка від 2 лютого 1939 року йдеться про те, що «всього за переписом 1939 року ми маємо 29,4 млн. осіб», тобто цей показник сфальсифікований по УРСР на півтора мільйона осіб — до 30,9 мільйона.

Крім того, не працюючи системно з первинними документами українських архівів, вони не тільки не можуть комплексно оцінити всі міграційні потоки, які відбувалися саме в 1932—1933 роках, а й не охоплюють усіх їхніх напрямків, що не дає можливості одержати реальні результати наукових пошуків.

По-перше, чомусь не аналізується такий специфічний міграційний потік у 1932—1933 роках, коли **тисячі голодних українських селян намагалися через поліські болота, Збруч і Дністер дістатися до Польщі й Румунії, але були розстріляні радянськими прикордонниками, або ж не доплили до рятівного протилежного берега, де сподівалися дістати так бажаного хліба.**

Наприклад, Осип Ільків із села Вітківці Кам'янець-Подільського району теперішньої Хмельницької області, «забравши всю свою сім'ю, двоє дітей, жінку та її матір, під прикриттям нічних завірюх та морозів прямує на захід. Днями очевидно доводилося сидіти десь у критих снігом хащах, далеко від очей НКВС, прикордонників та їхніх собак. І так, такої темної зимової та хуртовинної ночі, коли навіть «хоронителі» кордонів «червоного раю» та їхні собаки не важилися вийти за теплі пороги, Осип Ільків і його перемерзла та знеможена голодом та невигодами останніх днів родина, останніми силами, добивається до Збруча, перетинає совєтсько-польський кордон і добирається до села Мозолівка, що на Підгаєччині, на Галицькому Поділлі... Внаслідок перестуди, виснажень, фізичних та ментальних потрясінь вмирає жінка Осипа Ількова...».

Чи не Голодомор спричинив цю втрату для нашої нації? А хіба не він винуватець того, що 24 червня 1933 року «з села Брониці хотів перейти до Румунії один старий уже чоловік. Його побачив радянський прикордонник і почав стріляти. Але втікач був далеченько від прикордонника й останній не міг в нього влучити. Тим часом втікач зайшов у воду по пахи. Плавати він, очевидячки, не вмів, бо вода почала його крутити. Тоді він почав махати руками, просячи з румунського берега порятунку... Зважившись, один з большевицьких вартових підбіг майже до берега й з віддалі в 100—150 кроків стрілом з коліна поцілив утікача прямо в голову. Тільки кашкет поплив по воді, а сам він пішов на дно».

Тоді ж про розстріли голодних утікачів з УСРР писалося і в львівській «Свободі» під заголовком «Дністер багриться кров'ю»: «Румунські часописи щораз приносять відомости про звірства комуністів над Дністром. Більшовицька погранична сторожа стріляє до людей, які тікають на другий бік Дністра, як до зайців. Такі сцени бувають не раз у білий день і румунське населення має змогу дивитись на звірства більшовиків. Таке було недавно напроти Васілївців: група з трьох утікачів намагалася переплисти на румунський бік. Більшовики відкрили вогонь із кулеметів. Один ранений втікач втопився, другий вернувся до більшовицького берега, де його тут же добили, а третій дістався на другий беріг, але такий поранений, що не можна було з ним говорити. Все це діялось на очах людей в год. 4-й по полудні».

Подібне відбувається і на Поліссі. В мемуарах Тараса Бульби-Боровця «Армія без держави» є таке свідчення: «Між втікачами та пограничними військами ГПУ ведеться справжня війна. Цілими ночами строчать кулемети та сяють ракети та прожектори, наче на фронті. Такого видовища ще цей кордон не бачив.

Біля польських прикордонних урядів хмари народу. Хто ж це такий? Це вже ні буржуї, ні куркулі, ні інженери, ні кооператори, ні професори, ні агрономи, ні урядовці. Це звичайні робітники і селяни рятують своє життя. Тікають під градом кулеметних куль, наче на фронтовій лінії. Біжать наосліп через непрохідні багна та ліси, аби тільки де-небудь попасти за межі СССР. Несуть на плечах поранених та побитих дітей, тягнуть покалічених, обдертих до наготи жінок. Створюють на прикордонні невимовний жах.

...Вони розповідали тим, хто цікавився, що в СССР проводиться насильна колективізація, в людей відбирають худобу, землю та реманент — усе те, що їм дала революція, що мільйони голодують і вмирають, як мухи, по всій Україні, що бідних жертв нікому й ховати, що люди їдять листя, траву, котів, собак і не обходиться й без людоїдства».

Дослідник голодомору Іван Чигирин наводить дані, що за 1932 рік прикордонники ДПУ розстріляли 5.450 осіб. Скільки знесилених від недоїдання втікачів поглинули хвилі Дністра чи Збруча — невідомо. Як не знаємо і про всіх тих, хто помер від застудних хвороб після переходу кордону в крижаній воді. Щодо втрат 1933 року на західному кордоні — досі взагалі жодного узагальнення. Ті ж, котрим пощастило перебратися на Захід, уже не повернуться до січня 1937 року, аби зафіксуватися в перепису. Тобто, вони не стали тої городянами й не пішли до Росії, щоб там вижити, вони — втрати для УСРР через Голодомор.

По-друге, ніхто не обліковував тих українських селян, які померли від голоду на території Росії чи Білорусі, куди прийшли ще до ухвали постанови ЦК ВКП(б) і Раднаркому СРСР від 22 січня 1933 року, що заборонила їм виїзд у ці регіони за продовольством. Наприклад, лист секретаря Кантемирівського райкому ВКП(б) Журилова секретареві обкому Центрально-Чорноземної області Варейкісу від 1 квітня 1932 року засвідчує, що в Кантемирівці «только за последние дни похоронено 12 человек пришедших за хлебом с украинских соседних районов».

Знаємо лише про те, що органи ГПУ мали завдання арештовувати тих «селян України і Північного Кавказу, що пробралися на північ», а після того, коли серед них будуть відібрані «контрреволюційні елементи, повертати інших у місця їхнього проживання». Станом уже на 14 лютого 1933 року було затримано 31.783 особи, з яких 28.351 повернуто в місця їхнього проживання, а 3.434 притягнуто до відповідальності, 579 відібрано для направлення до Казахської АСРР. Скільки ось таким чином було повернуто до голодуючої України її синів і дочок навесні й улітку 1933 року, що, зрозуміло, були приречені тут на голодну смерть, — ніхто ще не порахував.

По-третє, за чверть століття не досліджено фактично жодного масового поховання невідомих ходаків за хлібом, трупи яких скидали в загальні ями без належної реєстрації біля залізничних станцій. Відтак у прилеглих до того ж, скажімо, Миргорода селах родичі зниклих безвісти думають, що ті загубилися десь у пошуках продуктів, а насправді вони лежать неподалік рідних хат у сирій землі, бо влада не пустила їх за хлібом до Росії чи Білорусі.

Скажімо, 16 травня 1932 року, тобто ще за 8 місяців до підписання вищеназваної заборони Кремля від 22 січня 1933 року, група таких відходників за хлібом з Глобинського, Семенівського, Потоцького, Кременчуцького, Олександрійського районів «от имени пятитысячной массы не скота, а еще полуживых людей, рвущих себя из крепких когтей искусственного голода», звернулася до Сталіна і ЦК КП (б)У: «...мы полуголодные валяемся по станциях, как никому не нужный хлам, при посадке в вагоны нам безнаказанно проводники вагонов разбивают руками носы и дверями вагонов пересекают пальцы на перегоне Ромны — Бахмач. Оборванные от недоедания, высохшие и почерневшие от ветров и солнца люди с котомками подходят к вагонам, предъявляют билеты, а молодой проводник — девушка со значком КИМ — кричит: «куда прешь, иди дальше». Идут в задние вагоны, там спешит посадиться фельдсвязист ГПУ, как сговорившись, повторяет фразу проводника, только изменив тон: «куда прешся, поедешь сборным».

У таких випадках люди пробували ще бігти за поїздом, намагаючись вскочити на підніжку вагона на ходу, але їх брутально зіштовхували вниз, вони падали і вже більше не вставали, залишаючись лежати уздовж залізничних насипів. Біля станції Булацелівка, наприклад, з грудня 1932 по травень 1933 таких виявилося до десяти тисяч.

А хіба розкопано ту велетенську братську могилу біля Дніпрогесу в Запоріжжі, куди сходилися голодні з околиць у сподіванні на пайок будівельника, але їх, зовсім знесилених, ніхто не взяв на роботу, й вони померли безіменними...

По-четверте, не досліджено питання про повернення в 1932—1936 роках розкуркулених в Україну. Багатьом куркульським дружинам і їхнім дітям вдавалося повернутися завдяки розриву шлюбних відносин з главою родини. З цього приводу збереглися відповідні постанови президій міськрайвиконкомів, однак вони ніким не аналізувалися. Чи всі подібні поворотці зуміли вижити в голодному українському селі, де вони уже не могли навіть оселитися в своїй хаті?

По-п'яте, всі члени куркульських родин відкликалися з Червоної армії як ненадійний соціальний елемент. Так, 27 січня 1932 року президія Попаснянського райвиконкому ухвалила рішення про повернення з радянського війська Івана й Сергія Лебедя з Сколеватської сільради, Данила Белька — з Берестівської, Василя Орленка — Василівської як синів розкуркулених.

Такі ж постанови 28 січня 1932 року ухвалює президія Ульянівського райвиконкому щодо уродженця села Гринцеве Грищенка Петра Павловича, 5 лютого 1932 року Решетилівського — «чуждих елементів Назаренко Андрія Петровича та Лютого Луку Антоновича», 2 грудня 1932 року Коропського — Приходька А. А. Якщо їм пощастило перебратися до українських міст, то вони, поповнивши лави робітників, могли врятуватися — у рідних селах їх чекала, як правило, доля земляків під час Голодомору.

По-шосте, не обліковано повернення тих селян, яких Москва погодилася звільнити згідно із запискою заступника голови РНК СРСР В. Чубаря від 20 вересня 1936 року в політбюро ЦК ВКП (б) «Про порядок звільнення з трудселищ осіб, раніше засуджених за різні злочини на термін від 3 до 5 років і відбувших покарання». Тобто тих, хто був засуджений за законом «про 5 колосків». 31 березня 1933 року нарком юстиції й генеральний прокурор УСРР В. Поляков рапортував генеральному секретареві ЦК КП(б) У С. Косіору, що за період від 27 листопада 1932 року на північ вивезено 86.884 правопорушників з числа селян, яким інкримінувалися злочини за «посягання на соціалістичну власність» або злісне невиконання хлібозаготівель. Скільки з них повернулося до січня 1937 року до УСРР, а скільки їх там померло від голоду, застудних хвороб і непосильної праці? Відомо, що в 1932 році вмерло з числа «куркульського заслання» 87,7 тисячі осіб, а в 1933 — 151,6 тисячі. Яка кількість з них українська — ніхто ще не порахував.

По-сьоме, очевидно, до втрат від Голодомору треба відносити й тих, кому був винесений смертний вирок згідно із законом від 7 серпня 1932 року. За другу половину серпня розстріл застосований до 27 засуджених, за вересень — до 193, за жовтень — до 121, за листопад — 159. А за час від 26 листопада до 7 грудня 1932 року до розстрілу було засуджено 137 осіб.

Подібне тривало і в 1933 році. За січень 1933 року в Харківській області засуджено до розстрілу 117 осіб. За першу п'ятиденку лютого в Дніпропетровській області до смертної кари засуджено 44 особи...

По-восьме, чи скрізь враховували померлих від голоду в камерах попереднього ув'язнення, чи їхня смерть вважалася природною? Так, у Зінов'ївському ДОПРі у грудні 1932 року таких було 20, у січні 1933 — 117, лютому — 163, за 13 днів березня — 105. Чи пораховані подібні втрати по всіх місцях позбавлення волі, в яких каралися наші селяни, що вже були зняті з обліку за місцем проживання.

По-дев'яте, окрему статистику необхідно застосувати для обліку тих смертельних випадків, які спричиняла ота більшовицька твердість у вчиненні репресій за невиконання хлібозаготівель. Зокрема, дружина члена управи артілі «Восход» Волновахського району Донецької області, яку притягнули до відповідальності за нібито розтринькування колгоспного хліба, зарубала сокирою двох дітей і намагалася повіситися.

На Чернігівщині середняк Болоховець, що вже виконав своє завдання станом на 16 грудня 1932 року, і від якого вимагали й далі здавати хліб, вилучивши всі наявні для харчування родини продукти до нового врожаю (збіжжя — 116 кілограмів, картоплі — 19, віки — 4, проса — 11, квасолі — 3, соняшнику — 10 і 10 головок маку), повісився.

А селянин Коломієць із Нововолодимирівки Олександрівського району Дніпропетровської області, в якого 10 січня 1933 року намагалися забрати продукти, убив з рушниці керівника комісії й активістку, а сам, забравши дружину й харчі, зник з села.

Голова сільради в селі Сорочинівці Бобринецького району Шевченко й секретар партосередку Скалій, запідозривши колгоспника Неграша в крадіжці, убивають його по дорозі в міліцію. Колгоспника Дем'яна Клочка, який копав картоплю на городі, вбили на місці. Через кілька днів помирає побита ними біднячка Дубівка, як і побиті старшим конюхом колгоспу імені Сталіна хлопчик Андросов і дівчинка Бережицька...

Колгоспника Вербицького з Новоолександрівки побили до напівсмерті й закопали, він вибрався з ями, доліз до дому й помер. Його односельця Йосипа Цапенка член сільради Пономаренко прив'язав за шию до хвоста коня й гнав того, поки бідолаха не впав і не вмер.

У селі Долина секретар партосередку Іванченко й прикріплений до молотарки Адаменко так знущалися над комсомольцем Лабенком, що останній не витримав і повісився.

Де статистика подібних випадків? Хіба вона не спричинена організованим Голодомором?

По-десяте, не треба забувати, що поверталися і з міста до села. Наприклад, 150 тисяч не одержало паспортів у Харкові, Києві, Одесі, Сталіному, Дніпропетровську та Вінниці, тому змушені були залишити місто. З офіційної кількості висланих понад 30 тисяч припадало на колишніх заможних селян, 40 тисяч на так звані паразитичні елементи та 15 тисяч — на робітників, які не мають постійної роботи.

Ще одна хвиля поворотців: у липні 1934 року великі харківські заводи звільнили 8.230 осіб, тракторний — 3.227, з них 936 заможних селян. Вони поверталися в село, заповнюючи місця, вимерлих від голоду.

По-одинадцяте, недослідженою проблемою залишається канібалізм. В українському селі він не мав тих класичних ознак, що становлять елементи своєрідної культури, наприклад, окремих африканських племен. Український канібалізм 1932—1933 років — це, як правило, відчай збожеволілих від голоду людей врятувати ще живих за рахунок визначених жертв. Тобто свого роду канібалізм в ім'я життя. Скільки було його жертв — досі загадка. Як і розтягнутих здичавілими собаками трупів невідомих по дорогах.

Недосліджені ні історикками, ні демографами й багато інших проблем, які зафіксовані в спогадах свідків Голодомору. Скажімо, чому в окремих регіонах заборонялося записувати до актів громадянського стану померлих до 1 року дітей? І чому після березня 1933 року там припинили складати акти про смертність? А чи обліковані смерті всіх тих дітей, яких підкидали до дитбудинків, але вони не дочекалися допомоги, бо двері так ніхто і не відчинив на плач немовляти.

По-дванадцяте: а ким пораховано, **скільки конкретно завезено в українські міста заробітчан із Росії та інших радянських республік. Адже в перепису 1937 року, який показав зменшення населення УСРР порівняно з 1926 роком, вони фактично зайняли місця тих, кого Україна втратила за цей період.** Відтак твердження наших демографів, що з-поза меж УСРР у вказаний період завезено незначну кількість людності спростовуються виявленими документами. Скажімо, на шахти тресту «Кадіїввугілля», що в Донбасі, у жовтні 1932 року на роботу приймали в основному не голодних українських селян: з України — 118 осіб, Татарстану — 403, Білорусії — 125, Центрально-Чорноземної області — 194, Західної — 14.

Зрештою, аналіз документів свідчить про те, що завезення робочої сили з Росії та інших радянських республік було пріоритетом в умовах індустріалізації південно-східних регіонів УСРР. Так, 26 жовтня 1932 року політбюро ЦК КП(б) У постановило: з 48.961 необхідного робітника для вугільних шахт Донбасу на четвертий квартал 1932 року 20.000 повинна забезпечити Україна, а 28.961 — БРСР і РСФРР. Зокрема, з БРСР мали надіслати 8.200 осіб, Татарстану — 9.000 і ЦЧО — 11.760.

По-тринадцяте, і чи не найголовніше: всі дослідники одностайні в тому, що **сама офіційна реєстрація смертей в українському селі охопила далеко не всіх померлих, бо часто не було і кому фіксувати їх.** А в багатьох містах, зокрема в Києві, влада заборонила реєструвати померлих на вулицях селян.

Ось чому до встановлення конкретної цифри шляхом ретельної перевірки всіх обставин цієї трагедії, на нашу думку, виправданим є сьогодні поки що стверджувати про мінімальну цифру втрат у сім мільйонів і продовжувати копітку працю щодо виявлення, насамперед в українських архівах, первинних матеріалів, які допоможуть встановити найбільш близьку до реальної цифру. І йдеться не тільки про тих, хто загинув від голодної смерті на українському чорноземі, а й про ті жертви, які спричинені Голодомором й досі не враховуються нашими демографами.

Володимир СЕРГІЙЧУК,
доктор історичних наук.

Скільки знесилених від недоїдання втікачів поглинули хвилі Дністра чи Збруча — невідомо

Кияни потрапили до комунального лабіринту, з якого найближчим часом не виберуться

У столиці великі проблеми з комунальними платежами. Як повідомляв «Голос України», городяни змушені штурмувати відділення «Ощадбанку», «ПриватБанку», районні відділення Центру комунального сервісу, оскільки на пошті тепер не приймають квитанції. Влада столиці пояснила, що співробітникам «Ощадбанку» доводиться фактично цілодобово працювати (а киянам стояти в чергах) і в деяких районах міста ситуація останніми днями дуже напружена. Мешканців попросили з розумінням поставитися до того, що відбувається, але забули уточнити, коли з таким само розумінням почнуть ставитися до проблем людей. Нагадаємо: місту не вдалося домовитися з «Укрпоштою» про поновлення співпраці, тому що вона запросила у Головного інформаційно-обчислювального центру (ГІОЦ) плату за обробку платежів уже не 0,5 відсотка, як торік, а 1,5. ГІОЦ не в змозі заплатити такі гроші. Наймовірніше, компроміс не буде знайдено і наступного місяця. Водночас квитанції за світло, тепло, гарячу воду й газ поштові відділення приймають, хоча про це городян не стали широко інформувати.

Крім цих незручностей, на киян звалилася ще одна біда — ЖЕКи почали піднімати вартість своїх послуг й виставили в платіжках за грудень уже нові суми. Як пояснили, наприклад, у підприємстві «Житло-сервіс», у зв'язку з підвищенням вартості електроенергії, яка використовується для місць загального користування в парадних, підкачування води, енергопостачання ліфтів, підвищенням вартості вивезення сміття, технічного обслуговування ліфтів, вартості видаткових матеріалів, а також підвищенням рівня мінімальної зарплати в житловій конторі з 888 грн. до 3200 грн. «Житло-сервіс» змушений відповідно до розпорядження Київської міськдержадміністрації від 2 грудня 2016 року № 1216 підвищити тарифи на обслуговування своїх будинків у середньому в півтора разу. «Голос України» уже писав, що нині собівартість обслуговування ЖЕКами будинків у Києві становить від 5 до 7 гривень з квадрантного метра площі квартири. А оскільки розпорядження міської адміністрації вже набуло чинності, фахівці КМДА запевняють, що підвищення квартплати у ЖЕКах неминуче відбудеться найближчим часом.

Головним болем для мешканців міста стали й платіжки за опалення за грудень. Суми в них виявилися дещо більшими, ніж очікували люди. Декого квитанції просто шокували. Так сталося з мешканкою будинку на вулиці Кирилівській, 15, яка отримала рахунок до оплати майже на 8 тисяч гривень за квартиру площею 88 квадратних метрів. Завдяки соціальним мережам вдалося швидко розворушити «Київенерго», фахівці якого провели перевірку. За словами комерційного директора ПАТ «Київенерго» Євгена Бушми, з'ясувалося, що в будинку аномально високе споживання теплової енергії — згідно з показниками лічильників воно на 40 відсотків більше порівняно з тою опалювальною площею, яку декларують мешканці й ЖЕК. Ситуація виникла через грубі порушення правил теплопостачання: обігріваються надбудовані мансарди, підвал, їх використовують конкретні люди, а великі рахунки за опалення приходять тим, хто не має до них стосунку. «Київенерго» поширило рекомендацію для власників квартир у будинках, де є комерційні приміщення й прибудовані самими мешканцями мансарди й балкони, ретельно контролювати обсяги спожитої будинком теплової енергії й у разі виникнення найменших підозр у шахрайстві з боку ЖЕКів, власників чи орендарів комерційних площ інформувати про них через контакт-центр «1588», у письмовій формі або через сторінку у Фейсбуці.

— На жаль, це не єдиний випадок крадіжки теплової енергії, проблеми є у всіх містах країни, — каже Євген Бушма. — Люди прибудовують приміщення, у житлових будинках працюють офіси й магазини, але контроль не ведуть ні житлові контори, ні влада міст, а в енергетиків немає законних прав приходити з ревізіями в приватні володіння. Тому крадіжки набули великого розмаху і потрібно нарешті врегулювати ситуацію на законодавчому рівні. Ми нині проводимо рейд у будинках з аномально високим обсягом споживання тепла порівняно із задекларованою опалювальною площею, щоб виявити джерела несанкціонованого відбору теплоносія.

Днями постала ще одна глобальна проблема, властива здебільшого новобудовам, де мешканці встановлюють теплолічильники у квартирах. Наприклад, частина мешканців будинку на Позняках не передала показники квартирних тепломірів і людям, у яких лічильників немає, нарахували плату за даними загальнобудинкового приладу обліку. Один з рахунків був на понад 9 тисяч гривень, хоча попереднього місяця платіжка була 4,5 тисячі. Звичайно, виник скандал, тривало розслідування, енергетики зробили перерахунок. Але тенденція така: що більше буде індивідуальних тепломірів, то більший ризик для мешканців, у яких таких приладів немає. Ще два роки тому, коли уряд перевів енергетичні компанії на прямі договори зі споживачами, було вироблено правила, які уточнюють закон, і необхідно, щоб Мінрегіонбуд їх нарешті затвердив. Щодо загальної ситуації з виставленими рахунками за опалення, то у квитанціях вказано, що до оплати пропонується сума за понад календарний місяць — за 32—38 днів, тому що до неї увійшли дані за період між зніманням показників наприкінці листопада (вони тривали з 19-го по 26-те число) і за повний місяць у грудні. Уже з січня фахівці зніматимуть показники загальнобудинкових лічильників тепла винятково останнього дня місяця, це пов'язано з коректними розрахунками субсидій для городян.

— Випадки зловживань з боку тепопостачальних організацій, а це не тільки «Київенерго», і факти некоректних нарахувань киянам за опалення перевірятиме житлово-комунальна інспекція, — каже заступник голови столичної міськдержадміністрації Петро Пантелеєв. — Якщо городяни сумніваються в коректності рахунку за тепло, буде проведено розслідування й затребувано обґрунтування нарахувань від постачальників послуги. Звертатися можна за телефоном інспекції 235 36 99 з 9-ї до 18-ї години.

— У п'ятницю нам доручили провести перевірку, а вже до ранку понеділка надійшло 54 заяви, — розповідає начальник житлово-комунальної інспекції Києва Станіслав Москалевський. — Першого дня був потік звернень. Поки ми розмовляємо, оператор на лінії безперервно приймає заявки. Питання дуже серйозне, бо ми бачимо: людям нарахували від 5 до 11 тисяч гривень. Це катастрофічне порушення! Наприклад, мешканцю будинку № 11 по вулиці Градизькій надійшов за грудень рахунок за 4 гігакалорії тепла на суму 5,7 тисячі гривень, а торік за такий само період рахунок був за 1 гігакалорію. Що сталося? Адже квартира не збільшилася в 4 рази... Нині у нас є питання з доступом до інформації: як «Київенерго» чи інші компанії нарахували такі захмарні суми? Ми чули від них пояснення, що вони не за 30 днів нарахували, а за 35—38 днів. А нам надійшла заява про нарахування за опалення за 45 днів. У типовому договорі між виконавцем послуги і споживачем вказано, що розрахунковим періодом є календарний місяць. Якщо в «Київенерго» кажуть, що не встигають зняти показники вчасно і люди з цим погоджуються і платять, то скандалів не виникає. А якщо не погодяться, то що робитимуть постачальники, адже мешканці будуть праві і зможуть оскаржити такі рахунки.

— Що рекомендуєте киянам: чи потрібно платити за величезними рахунками, доки триває розгляд за всіма фактами, чи треба почекати коректних розрахунків? «Київенерго» стверджує, що «катастрофічних» платіжок не так уже й багато й усім проведуть перерахунок...

— Питання складне, — каже Станіслав Москалевський. — От мешканець будинку з вулиці Градизької впевнений, що не спожив 4 гігакалорії. Хіба він оплачуватиме такий рахунок? Наймовірніше, чекатиме перевірки. Нині людям важко просто взяти й викласти кілька тисяч гривень, навіть якщо вони впевнені, що гроші коли-небудь повернуться. На жаль, ми бачимо, що втрачено дуже важливий момент: ще два роки тому, коли ухвалювали нові закони, потрібно було передбачити важелі впливу на постачальників послуг, щоб органи місцевої влади не просто пропонували їм усунути порушення, а мали конкретний вплив, наприклад, мали можливість їх серйозно оштрафувати. Необхідно удосконалити чинне законодавство у сфері захисту прав споживачів житлово-комунальних послуг.

— Багато в цьому сезоні надходить скарг на теплопостачальників?

— З початку року вже 1500 звернень, оскільки у цей період були морози. Після перевірок з'ясовується, що половина заяв про холод у квартирах справді пов'язана з неналежною температурою теплоносія, адже тепло втрачалося дорогою. Затоплені водою труби без жодної ізоляції було виявлено на проспекті Правди, вулиці Ужвій, проспекті Науки, у Святошинському районі. Після розв'язання цих проблем у квартирах стає комфортніше. Ще половина скарг пов'язана з переплануваннями у квартирах. Ті, хто виносить батареї на лоджії, облаштовує підлоги з підігрівом, прирікають своїх сусідів на холод у квартирах. Змусити власників теплих підлог повернути опалювальну систему в належний стан дуже складно, навіть якщо компанія, яка керує будинком, подасть на них до суду.

Питання про те, чи потрібно платити за рахунками за опалення, які в городян викликають сумнів, «Голос України» поставив і «Київенерго», на що отримав категоричну відповідь: обов'язково потрібно платити, інакше зірвемо опалювальний сезон — не буде коштів, щоб купувати газ, адже понад 80 відсотків тарифу на тепло становить ціна на блакитне паливо. Крім того, Євген Бушма попередив, що за січень суми в платіжках за центральне опалення очікуються ще вищі, тому що були сильні морози й газу на підігрів пішло більше.

Катерина НОВОСВІТНЯ.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Цими днями в центрах обслуговування клієнтів «Київенерго» дуже багато відвідувачів з платіжками за опалення. О 10-й годині ранку черга була вже понад 280 осіб. Людям, особливо літнім, складно розібратися в нарахуваннях, боргах і переплатах, відображених у квитанціях.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

СПОРТ

Здолавши російський бар'єр

Теніс. Мельбурн (Австралія). 14-річна українка Марта Костюк вийшла до фіналу юніорського турніру Australian Open-2017!

Одиночний розряд. Півфінал. **Марта Костюк (Україна, 11 сіяна) — Єлизавета Рибакіна (Росія, 16). 6:1, 7:5.**

Отже, до найвищої мети нашій Марті залишився лише крок. У вирішальному матчі вона зіграє проти переможниці протистояння між швейцаркою Ребекою Масаровою і канадкою Б'янкою Ванессою Андреєску.

***

А тим часом, сьогодні в жіночому фіналі Australian Open зустрінуться знамениті американки — сестри Серена та Вінус Вільямс. Тренер Серени (другої ракетки світу) Патрік Муратоглу поділився очікуваннями від майбутнього протистояння сестер:

— У суботу вони вийдуть на корт і влаштують справжню битву. Не сумнівайтеся! Якщо порівняти це з чимсь, то це з тим, як дві сестри грають у «Монополію». Одна домагається успіху, а друга злиться й прагне її вбити. Тут те саме.

Відзначимо, що сестри Вільямс зіграють у фіналі турніру «Великого Шлему» вдев'яте і вперше з 2009 року. Раніше Серена Вільямс запевнила, що у фіналі не програє. А Вінус відзначила, що не збирається задовольнятися лише статусом фіналістки.

«Хімік» крокує далі

Волейбол. Кубок ЄКВ. 1/16 фіналу. Матч у відповідь.

«Хімік» (Україна, Южне) — «Тирговіште» (Румунія). 3:2 (25:16, 26:24, 23:25, 22:25, 15:13). Перший матч — 3:2.

В 1/8 фіналу «Хімік» побореться з сербським клубом «Візура». Перший матч має відбутися в Южному в період з 7 по 9 лютого, а повторний — у Белграді з 21 по 23 лютого.

«Кременчук» вдома переконливо переміг «Донбас»

Хокей. Регулярний чемпіонат УХЛ. Донецький клуб, на той момент лідер турніру, зазнав відчутної поразки. І дав суперникові наздогнати себе.

«Кременчук» — «Донбас» (Донецьк). 6:1 (2:0, 0:1, 4:0).

«Донбас» — 78 очок, «Кременчук» — 78, «Кривбас» (Кривий Ріг) — 54, «Дженералз» (Київ) — 34, «Білий Барс» (Біла Церква) — 23, «Витязь» (Харків) — 12.

«Молодіжка» отримала календар

Футбол. Складено календар поєдинків у групі 4 відбірного турніру до чемпіонату Європи-2019 (U-21), фінал якого відбудеться в Італії та Сан-Марино.

2017 рік. 1 вересня. Латвія — Україна. **5 вересня.** Андорра — Україна. **10 жовтня.** Україна — Нідерланди. **10 листопада.** Україна — Англія. **14 листопада.** Шотландія — Україна.

2018 рік. 27 березня. Англія — Україна. **7 вересня.** Україна — Латвія. **11 вересня.** Україна — Андорра. **12 жовтня.** Україна — Шотландія. **16 жовтня.** Нідерланди — Україна.

Олександр Головко, тренер збірної України:

— Як на мене, група у нас рівна. З усіма суперниками гратимемо з повною віддачею. Ми хотіли домовитися про спарені виїзди з британськими командами — Англією та Шотландією. Але досягти мети нам, на жаль, не вдалося. Починаємо з двох матчів на виїзді, тому є певні питання, пов'язані з логістикою. А загалом календар цілком нормальний.

У «Дніпрі» тривожна ситуація

Інформація про те, що нинішній власник ФК «Дніпро» Коломойський нібито відмовляється фінансувати клуб, природно, відбивається на психологічному кліматі в колективі. Як наслідок, гравці починають шукати нові робочі місця.

Але нинішній наставник дніпрян Дмитро Михайленко готовий працювати за будь-яких обставин. Навіть якщо команду переведуть до Першої ліги.

Ті, хто виносить батареї на лоджії, облаштовує підлоги з підігрівом, прирікають своїх сусідів на холод у квартирах

Сьогодні в столичному кінотеатрі «Жовтень» починається ретроспективний показ фільмів режисера Віталія Манського

31 січня виповнюється 80 років від дня народження Регімантаса АДОМАЙТІСА — литовського актора театру і кіно

Світло сонячного таланту

Днями яскраве сузір'я сучасної української інтелігенції зібралося в столичному Українському домі на вечорі-присвяті до 80-річчя Євгена Гуцала (1937—1995). Вела захід дружина письменника Леся Воронина.

У залі — аншлаг. Видатні письменники, літературознавці, музиканти, друзі та члени родини ювіляра. І при тім — ніякого офіціозу. Навпаки, панувала неймовірно сонячна атмосфера. Власне, то був відблиск сонячного таланту самого Євгена Гуцала. Від природи він лірик — і в поезії, і у прозі. Варто згадати лиш назви перших збірок його оповідань, що з'явились у шістдесятих роках: «Яблука з осіннього саду», «Запах кропу». Від самих лише цих назв віяло тихим спогляданням світу — хоча тоді від письменників вимагали «активної громадянської позиції»! За її нібито відсутність Гуцалу не раз дорікали. А він тим часом тонко відчував не тільки музику природи, а й глибинні тривоги світу, мало кому помітні. Коли на початку 1990-х з'явилися його статті з циклу «Ментальність орди», багато серйозних людей дивувалися: мовляв, Гуцало шукає загрозу там, де її нема й бути не може. І лише після того, як ота сама «орда» окупувала Крим і почала війну на Донбасі, всім стало очевидно: цей тихий лірик знав щось таке, що не завжди доступне політичним експертам і навіть тим, хто вважає себе політиком...

Леся Воронина отримує квіти від письменника Юрія Щербака.

Поет Дмитро Павличко і керівник гурту «Хорея козацька» Тарас Компаніченко.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Більше фото тут — www.golos.com.ua

Максималізм як стан душі

КАЛЕНДАР

Олексі Тихому 27 січня виповнилося б 90 літ. Він належав до тих особистостей, які все життя віддали боротьбі за утвердження української мови.

У поборюванні всебічних прав української мови, її статусної ролі в суспільному та громадянському просторах держави — на той час декоративної Української РСР — Олекса Тихий одним із найактуальніших завдань убачав те, щоб у рамках чинних законів усіма силами протидіяти активній русифікації усіх сфер життя.

У зверненні до «Редакції газети «Радянська освіта» (1972) Олекса Тихий констатує неприродний стан української мови на сучасній для нього Донеччині: «В Донецькій області зовсім нема або майже нема українських шкіл та дошкільних закладів, не демонструються художні кінофільми українською мовою, в тім числі українських кіностудій. Бібліотекарі, працівники книгарень, музеїв, палаців культури не знають української мови або зневажають її. Установи та підприємства послуговуються тільки російською мовою. Отже, практично проводиться дискримінація українців Донеччини і, звичайно ж, це веде до зниження рівня культури, моралі».

Цього листа О. Тихий завершив низкою пропозицій у царині освіти: 1) переведення всіх вишів, технікумів, ПТУ, шкіл на українську мову викладання; 2) не приймати вчителем будь-якого предмета людину, котра не знає, не шанує української мови та культури та ін.

У тому, що стосувалося мови, Тихий, за спогадами Є. Сверстюка, був непоступливим: «Його максималізм був станом душі».

Як пророче звучать його рядки, мовлені ще 24 квітня 1973 року в «Листі до Голови Президії ВР УРСР», особливо сьогодні: «Чи буде Донеччина через 10—20 літ складовою частиною української нації як форми спільності людей, об'єднаних єдиною територією, мовою, внутрішніми економічними зв'язками, певними рисами культури і характеру? Думається, що не буде, якщо основний елемент духовної культури — мова — буде так інтенсивно витіснюватись у всіх сферах життя, особливо в закладах освіти».

Олекса Тихий у 1970-х роках обстоював повноту функціонування української мови й нагадував про це тодішнім можновладцям. Парадоксально, що на 26-му році Незалежної Української Держави вся спадщина Олекси Тихого надзвичайно актуальна, змінилися лише адресати офіційних звернень.

Анатолій ЗАГНІТКО, професор.

ДОВІДКОВО

Олекса Тихий (народився 1927 р. на Донеччині, помер у тюремній лікарні в Пермі 1984 р.) — дисидент, правозахисник, мовознавець, один із засновників Української Гельсінської Групи.

Основоположник національного відродження Узбекистану

«Час і саме життя переконливо підтвердили, що Іслам Абдуганійович Карімов був найвидатнішим політиком сучасності, далекоглядним і стратегічно мислячим керівником, який мав державне бачення суті надзвичайно складних подій у світі та регіоні, особливе почуття особистої відповідальності за свою Батьківщину і народ, за долю кожного співвітчизника».

Шавкат Мірзийоєв, Президент Республіки Узбекистан

Політичний суверенітет і економічна незалежність, відкритість зовнішньому світу та збереження національної ідентичності, висока духовність і повага до власної історії, релігійна і культурна толерантність — базові складові філософії національного відродження Узбекистану, основоположником якої є перший Президент Узбекистану.

Сьогодні безцінне матеріальне і художнє надбання Узбекистану, джерела його державності, духовно-моральні традиції стали візитною карткою країни, основою для створення літопису новітньої історії суверенної держави. Особливе місце в багатій історичній спадщині країни посідають пам'ятки архітектури минулих епох, які містять у собі багатовікову закодовану інформацію про час, еталони краси, світогляд й вдачу людей.

Принципову роль у становленні Узбекистану, що встав на шлях незалежності, минаючи кровопролиття барикадних революцій і громадянської війни, відіграв Іслам Карімов. Під його керівництвом у короткий термін було вироблено свій унікальний шлях розвитку та державного облаштування. Базисною основою соціальних, політичних та інституціональних реформ, що ввійшли в п'ять принципів побудови незалежної демократичної держави, нині широко визнані як «узбецька модель», стало насамперед відродження духовного здоров'я багатонаціонального народу Узбекистану. Були визначені стратегічні питання з відновлення, збереження, реставрації нашої багатої історичної, наукової і культурної спадщини.

Концептуальними орієнтирами ідейно-моральної змістовності ідеології незалежності прийняті найбагатша історична спадщина нашого народу, гуманістичні ідеї великих мислителів епохи класичної античності й середньовічного Сходу, світові відкриття Аль-Хорезмі, Аль-Біруні, Ібн Сіна, Улугбека й інших учених-енциклопедистів періоду Східного Ренесансу, філософія ідеального суспільства та справедливого правителя Аль-Фарабі, принципи державного облаштування Аміра Темура, філософсько-моральні погляди Алішера Навої.

Досвід і досягнення Узбекистану в сфері грандіозних за масштабами практичних справ зі збереження історичної спадщини й одвічних національних цінностей одержали гідне визнання світової громадськості, сприяють подальшому зміцненню високого авторитету нашої Батьківщини. Яскраве тому підтвердження — визнання Ташкента Міжнародною ісламською організацією з питань освіти, науки та культури (ISESCO) столицею світу ісламської культури в 2007 році, включення історичних центрів міст Бухара, Самарканд, Хіва, Шахрисабз у Список світової спадщини ЮНЕСКО. Культурний простір Байсуна, а також Наврез, шашмаком, катта ашула, аскія й традиції готування плову внесені в репрезентативний список шедеврів світової нематеріальної культури.

Кажуть, у кожного покоління, епохи є своя пам'ять — історія. Сучасний Узбекистан сьогодні є базисом миру та стабільності в Центральній Азії, прикладом для багатьох країн регіону і навіть світу.

Курс на відродження національних цінностей, історії, традицій, узятий Узбекистаном з ініціативи Іслама Карімова з перших років незалежності, вплинув на духовну атмосферу суспільства, формування історичного мислення, виховання культури історичної пам'яті покоління, особливо підростаючого, успіхи соціально-економічних і політичних реформ.

Завдяки глибині філософського мислення й політичної прозорливості Іслама Карімова вдалося не тільки відновити національну ідентичність, зміцнити національну самосвідомість, виховати високу духовність, а й на цих цінностях консолідувати співвітчизників на творчу працю в ім'я прогресу та процвітання країни. За визнанням всього світового співтовариства, саме це слід віднести до найвидатніших досягнень незалежного Узбекистану й життєстверджуючої філософії національного відродження, якій і присвятив своє життя великий син нашого народу Іслам Карімов.

За матеріалами Посольства Республіки Узбекистан в Україні.

ДОВІДКОВО

Іслам Карімов народився 30 січня 1938 року в Самарканді. Радянський і узбецький державний і політичний діяч, перший Президент Республіки Узбекистан з моменту здобуття країною незалежності в 1991 році.

Запали шість свічок — на знак 75-річного болю

ПАМ'ЯТЬ

На Рівненщині 26—27 січня відбувалася меморіальна акція «Запали шість свічок», приурочена до Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту. Її ініціатором та організатором став Рівненський обласний центр народної творчості, який закликав усіх жителів області вшанувати пам'ять загиблих під час Голокосту, передати цю пам'ять через фільми, книжки, твори мистецтва, свідчення очевидців, не забувати про страшні сторінки історії, адже проблеми антисемітизму, расової нетерпимості та нетолерантності, на жаль, залишаються живучими й понині.

У Дубно забуттю не підлягають вісім тисяч убієнних

Відтак по всій області пройшли пам'ятні заходи. Зокрема, в Дубно відбувся міський захід-реквієм «Забуттю не підлягає», який збігся у часі з 75-ми роковинами розстрілів єврейського населення у цьому населеному пункті. В 1942-му німецько-фашистські окупанти зігнали в місцеве гетто вісім тисяч євреїв і майже всіх знищили. Моторошним документальним доказом цього масового вбивства стали оприлюднені спогади німецького інженера Германа Граббе, який працював в одній із німецьких будівельних фірм: «Люди, які виходили з вантажівки (чоловіки, жінки, діти всіх вікових груп), мали зняти одяг за наказом есесівця, який тримав у своїх руках батіг. Я бачив купу взуття, від 800 до тисячі пар, великі стоси нижньої білизни та одягу. Без криків та плачу роздягнені люди стояли навколо сім'ями, цілували один одного, кажучи слова на прощання... А потім був розстріл... А ще пізніше я обійшов навколо насипу й опинився віч-на-віч із величезною могилою. Люди були затиснуті, лежачи на верхній частині один над одним так, що було видно тільки їхні голови. Деякі з розстріляних рухалися. Деякі піднімали руки і повертали голови, щоб показати, що вони ще живі. Яма була майже на дві третини заповнена. Я підрахував, що в ній вже було близько тисячі осіб».

У Млинові в гетто потрапили вихованці дитсадка

На поминальних заходах у Млинові, який також зазнав голокостівської трагедії, було оприлюднено збережене фото передвоєнного часу — на ньому 25 діток та 5 вихователів єврейського дитячого садка, що діяв у селищі. Всі вони стали в'язнями млинівського гетто.

Загалом у це гетто, що було розташоване вздовж двох вулиць у центрі селища та огороджене колючим дротом із двома ворітьми — на вхід та вихід, фашисти зігнали понад дві тисячі євреїв. Їх розстрілювали партіями. За перший день у яру за поселенням — 980 чоловік, затим — 520, потім — решту. Під час останнього конвою з групи втекло 29 людей. Однак німці їх догнали за 15 кілометрів, в Смордвівському лісі, і там же повбивали.

Безпосереднім свідком розстрілів у Млинові був його мешканець Дмитро Савицький, котрого німці змусили засипати ями з убитими. Його спогади й понині ранять серце: «Нам — двом десяткам млинівчан, серед котрих я був наймолодшим — поставили завдання чимскоріш засипати здоровенну могилу. Дітися було нікуди, а робота явно не «клеїлася». На душі було тяжко й моторошно. Десь через годину я вловив себе на думці, що все... більш не витримаю. Сказав дядьку, котрий стояв поруч: «Ви як собі хочете, а я буду втікати». А він: «Ти що, Мітька, пристрелять, як собаку». Хтозна, чи почув нашу балачку поліцай, що стояв неподалік, чи, може, здогадався, але одразу клацнув затвором і попередив, що без роздумів всадить кулю у спину, коли хтось зважиться на втечу. Тож довелося витерпіти все до кінця. Особливо жахливим був момент, коли з ями почулися напівхриплі крики: «Відкрийте мене... Відкрийте...». То хтось із розстріляних опритомнів. Один із нашої групи кинувся до того місця. Хотів, напевно, розгребти трупи й допомогти «щасливчику». Дарма. Смільчака відразу зупинив різкий окрик поліцая. Натомість той сам підійшов до місця, звідки доносилися звуки, і пальнув із гвинтівки. Благальний голос замовк, а ми були просто ошелешені. Буквально через годину трапився другий подібний випадок. На цей раз почала ворушитися земля. Знов хтось ожив. Ми вже не стали кидати туди землю. Перейшли в інше місце. Мовляв, стемніє, може хтось таки вибереться з могили. На жаль, не довелося. Бо запримітив і німак, що земля ворушиться. Спочатку один раз вистрелив у «живе» місце. Потім — другий. Чесно зізнаюся: моя душа після цих пострілів була у п'ятках. Почало маритися, що після закінчення роботи подібна доля чекає і на нас, могильщиків. Але, слава Богу, відпустили усіх».

Пороховня прийняла в свою землю три тисячі євреїв

Відлуння 75-річної давності пролунало й у Радивилівському районі. Там вшанування світлої пам'яті невинних жертв відбулося на хуторі Пороховня — з мітингом-реквієм, покладанням вінків до пам'ятного знака убієнним євреям. Сюди, в Пороховню, 1942 року фашисти привели на розстріл із трьох гетто, розташованих у Радивилові, майже три тисячі мирних жителів, в основному представників єврейської національності. Лише окремим приреченим тоді вдалося врятуватися. У їх числі Шифра Півторак, яка вибралася з могили, переховувалася в лісах та в обійсті родини Бортників, а по війні повідала всю правду про цей жахливий злочин. Нараз ця гірка сповідь душі, як і проведені дослідження краєзнавців, свідчення місцевих жителів, лягли в основу історичного літопису, завдяки якому зберігається пам'ять про тих, хто колись населяв радивилівські терени і зазнав мученицької смерті.

Євген ЦИМБАЛЮК,
краєзнавець.

Млинів Рівненської області.

КУРІНЬ

№ 17 (6522) СУБОТА, 28 СІЧНЯ 2017

Сьогодні на території України сонячно, місцями невелика хмарність. Вітер змінних напрямків 3—8 м/сек. Температура вночі — 5—7 нижче нуля, у західних областях — до 9—12 морозу, на сході країни — мінус 13—19. Удень — 1—4 градуси з позначкою мінус, у східних областях стовпчик термометра опуститься до 7—9 градусів нижче нуля

ЦЬОГО ДНЯ, 28 СІЧНЯ

1797. Пішов із життя Антон Головатий — козацький кошовий отаман, командувач Чорноморської козачої флотилії. **1967.** У селі Косів, що на Івано-Франківщині, відкрито музей громадському діячу, українському письменнику, публіцисту, подвижнику Івана Франка Михайлу Павлику. **1991.** Народився Євгеній Зеленський — український військовий, командир спецгрупи 8-го полку спецпризначення оперативного командування «Північ» Сухопутних військ Збройних Сил України, старший лейтенант. Герой України (2014, посмертно). **1992.** Постановою Верховної Ради Україна затверджено національний прапор України.

Хороші сусіди

Добігала п'ята година новорічної ночі, коли стомлене подружжя Петренків випроводило останніх гостей і нарешті вляглося відпочивати. Не встигли заснути, як, настирливо і неприємно, різко задзвенів квартирний дзвінок.

— А я тобі казала відключити його! А ти — нащо... нащо... От тепер іди й відчиняй сам двері. І кого це принесло?..

Захмелілий і сонний Петро з подивом дивився на звеселілого Діда Мороза, в котрого ледь трималися борода й шапка, що злізли на бік, та його доньку, розкішну й грудасту Снігуроньку, яка лиш мовчки посміхалася і намагалася щось дістати з дідової торби.

— Ми вас не замовляли! Ви помилилися!

— Квартира номер 5? Петренки?

— Так, але...

— Ніяких але. Вас замовили сусіди зверху. Все оплачено. Ось вам цукерки й шампанське. Де, Снігуронько, шампанське?!

— Ще годину тому закінчилось. Пляшка самогонки є...

Дід Мороз продовжував виконувати новорічне замовлення:

— А зараз про свій рік прокукурікає, точніше, розкаже-привітає наш Півник.

І враз на порозі постав дебелий розчервонілий чолов'яга в костюмі півня, з великим гребінцем на лисій голові.

— Сію, вію, посіваю, з Новим Роком вас вітаю!

І пішов посівати по всій квартирі. На кухні радісно зупинився: «О, тут є що мені поклювати, навіть холодець з мого молодшого брата є!». Петренко, зрештою, оговтався і зметикував, як зупинити та позбутися неочікуваних гостей: «Ось вам за гарне вітання гроші й гостинці в торбу. Окремо оплачую привітання у відповідь сусідам Сидорчукам. І сам із вами піду до них зі своїм баяном».

Сидорчуки довго не відчиняли. Тоді Петро взяв баян і на весь поверх залунало «В лесу родилась елочка...», а далі «Хороші сусіди у мене...». Додому повернувся босий, в одній майці й без баяна...

Почув, зібрав і записав
Юрій КОВЧ.

Гайсин Вінницької області.

ВПРАВИ З ПОЛІТЕСУ

☞ ***Політична коаліція — це коли йдуть однією дорогою, але поглядають у різні боки.***

☞ ***Мудрий правитель той, хто вважає своїм правом карати і обов'язком милувати.***

☞ ***Вибори на альтернативній основі — це коли вам пропонують на вибір декілька шкатулок, але грошей немає в жодній із них.***

☞ ***Корупція: тугий гаманець у пудовому кулаці.***

Валентин ШУЛЬГА.

ТЕЗИ Й АНТИТЕЗИ

☞ ***Стільки пісень про кохання, що в ньому можна аж зневіритися!..***

☞ ***Істина переможе, якщо її правда допоможе.***

☞ ***Критики мають бути особливо самокритичні — самообслуговування річ надійна.***

☞ ***Не виходь заміж за квартиру й «Кадилак», бо з тебе швидко злізе лак!..***

Володимир ГОЛОБОРОДЬКО.

СІМ МІШКІВ ГРЕЧАНОЇ ВОВНИ

Quo vadis

Україна ніяк не визначиться, куди їй іти. Туди її і дорога!..

10 кроків назустріч людям

Схоже, що 10 кроків було зроблено назустріч 10 родинам...

Опозиціонерам на замітку

Язик до Лук'янівки доведе...

Зміна декорацій

На заміну людини з рушницею прийшла людиноподібна істота з битою.

Про реформи та реформаторів

Їм з терикону видніше...

Зате

Якщо наші реформатори все й просвистять, зате з яким художнім свистом!

Хто на що вчився

Народ — у полі, народні депутати — у правовому полі.

Із правил техніки безпеки

Не кидайте слів на вітер змін.

Із пісні на проводах заробітчанина

Їхав козак за Дунай
На старенькому
Хюндай...

Борис РЕВЧУН.

ДОШКА ПОШАНИ

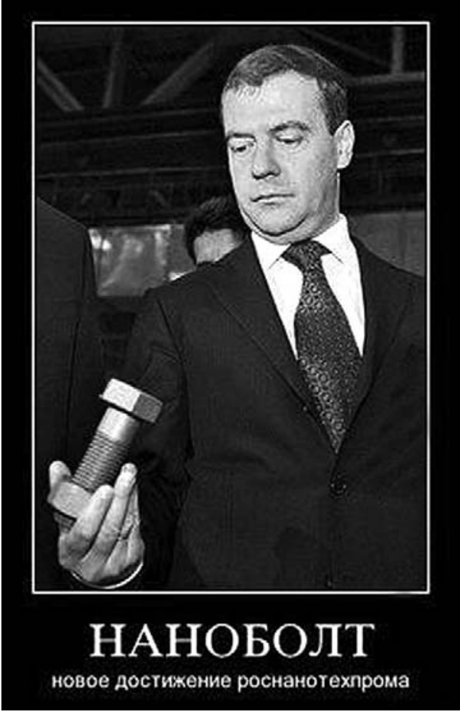
Болт

Сергій Железняк, депутат Держдуми РФ, заступник глави генсовета «Единой России»:

— З радіоелектроніки ми нині не просто лідируємо у світі, а відставання від Сполучених Штатів, Японії і тим паче Китаю вже на десятиріччя...

Від чергового:

— *У Штатах, Японії, Китаї в радіоелектроніці є ось такі болти?.. Отож-бо! А в Росії вони на кожному кроці! Що не айфон — то болт! Що не протон — болт! Що не Сколково — теж болт!..*

Назбиралося!..

Віктор Янукович (прокинувся):

— Сьогодні вже багато хто розуміє, кому насправді були вигідні розстріли на Майдані й хто за ними стоїть.

Від чергового:

— *І докази Янукович власноруч збирав просто на Майдані: знімав шапки і записував, записував і знімав шапки... до останнього подиху... А потім опам'ятався вже в Ростові...*

Перевиховання Мадонни

Один зарубіжний партійний діяч (про співачку Мадонну та її протести):

— Це новий лівий фашизм. І вона — його частина. Нам потрібно бути готовими до того, щоб захистити себе. І тому, я гадаю, вона повинна бути заарештована...

Від чергового:

— *Ага, заарештувати, передати в Росію на перевиховання до... Кобзона!*

Бог на дроті

Компанія «Gresso» випустила лімітовану (988 штук) серію телефонів, інкрустованих золотом і з гравіруванням хреста. Колекція називається Meridian «ПРАВОСЛАВ'Я».

Корпус кожного телефону прикрашає художнє гравірування. Ексклюзивний дизайн православного Meridian підкреслює золота клавіатура. Кожна клавіша виконана з 18-каратного золота (750-та проба) і відполірована вручну одним майстром. Ціна — понад 6 тисяч доларів...

Від чергового:

— *Кажуть, із цього ну дуже аскетичного смартфона можна буде телефонувати самому господу богу... тобто Кірілу!..*

Золота лопата

Під час обшуку у колишнього заступника Генерального прокурора Рената Кузьміна знайшли... золоту лопату...

Від чергового:

— *Тут народ дивується: от для чого?..*

У часи Януковича так велів дрес-код: шефу подавати золоті батони треба було виняткового... золотою лопатою!

Ударимо «Уралом» по хайвею...

На міжнародному ринку почали продавати російські мотоцикли «Урал»... В аптечці — пачка жувальної гумки, банка сардин і пляшка водки...

Від чергового:

— *Росіяни явно поскупилися: могли ж в аптечку замість водкі покласти фірмовий «Боярышник», гергієвські гірчичники і портретик Путіна... А раптом аварія і треба буде терміново покликати святого: «Путін, приді!».*

Кругообіг... «зелені»

Юрій Луценко (про нових прокурорів з-поза системи):

— ...Як і обіцяв — зелена трава проб'є асфальт...

Від чергового:

— *Чи не відкриття — у нас «зелень» пробиває все: політиків, суддів, прокурорів!.. А неугодних знову укочує в асфальт...*

У Мутка... собача ДНК

Віталій Мутко, віце-прем'єр РФ (на прес-конференції, пояснюючи про допінг-проби спортсменок):

— Ви знаєте, що коли за п'ять днів сексом займаєшся, у тебе буде ДНК чоловіча — можуть знайти...

Від чергового:

— *Та що там казати: в Мутка он теж ще за п'ять днів до таких прес-конференцій з'являється... собача ДНК! До чого б це?.. Ну любить він Путіна—Медведєва, але ж не до такої міри!?..*

Фото з Фейсбуку.

Мал. Василя ФЛЬОРКА, Івана УКРАЇНСЬКОГО.

Чергував по «Куреню» Віталій СУДДЯ.

Над номером працювали: Марина КРИВДА, Алла ДОДАТКО, Олена СКРИПКА.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО**, Анатолій **ГОРЛОВ**, Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА**, Іван **ІЛЛЯШ**, Світлана **ПИСАРЕНКО**, Віталій **СУДДЯ**.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Ⓟ Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Передплатні індекси та передплатна ціна на 2017 рік
Для фізичних осіб:
40224 — 22 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 18 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 55 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 60000.

Друк:
ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 52203

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ **ТЕЛЕФОНИ:**
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama1@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

Сайт — www.golos.com.ua

